

Mål för antal examina 2025–2028

Mål för antal examina 2025–2028

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2024:17

Författare: Julia Elenäs, Mikael Ärnhage, Carl-Mikael Bergström, Eva-Lisa Palmtag

Diarienummer: 111-00276-22

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov
tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	5
Bakgrund och tidigare rapporter	8
UKÄ:s analys av utbyggnaderna 2015–2018	8
UKÄ:s uppföljning av mål för antal examina 2021–2024	9
Fortsatt brist på utbildade inom skolan och hälso- och sjukvården	10
Så har vi tagit fram underlaget	11
I korthet	11
Fördjupning	13
Analys av lärosätenas bedömningar	23
Hälso- och sjukvårdsområdet	23
Läro- och förskollärområdet	35
Mål för antal examina 2025–2028 och på längre sikt	47
Många yrkesexamina omfattar minst tre års heltidsstudier	47
Att öka antalet examinerade inom befintliga resursramar	50
Aspekter som kan påverka antalet examinerade på längre sikt	51
UKÄ:s slutsatser och rekommendationer	55
Behov och förutsättningar för målnivåer för åtta examina	56
Vissa omständigheter kan ha påverkat lärosätenas svar	57
Mål för antal examina som modell behöver följas upp och utvärderas	58
Referenser	61
Bilaga 1 – Bedömningar av arbetsmarknadsläget	64
Bilaga 2 – Mall för lärosätenas respons	66
Bilaga 3 – Lärosätenas bedömda antal examina och möjliga målnivåer	69

Sammanfattning

Det råder brist på utbildade på vissa delar av arbetsmarknaden i dag. Därför gav regeringen år 2021 lärosätena mål för antal examina för perioden 2021–2022. Strax därefter fick Universitetskanslersämbetet (UKÄ) i uppdrag att ta fram underlag för lärosätesvisa målnivåer och urvalet av utbildningar för år 2025–2028. Underlagen ska utgå från de kompetensbehov och förutsättningar som finns.

Vi har undersökt arbetsmarknadsläget för yrkesexamina som innebär eller förknippas med legitimationsyrken. Nästan alla finns inom lärar- och förskollärområdet eller hälso- och sjukvårdsområdet. För många av dessa examina rapporteras det om brist i dag, även om det ofta saknas siffror på omfattningen. UKÄ har använt befintliga underlag och inte gjort egna prognoser eller bedömningar av arbetsmarknadsläget.

Vi har undersökt 13 examina djupare. De flesta av dem för att vi bedömde att det finns möjlighet att ta fram ett underlag som ger stöd för hur höga målnivåerna kan vara utan att överstiga behovet. För de 13 examina har lärosätena sedan bedömt hur många de tror kommer examineras år 2025–2028 och vad en möjlig målnivå skulle kunna vara. Därefter har UKÄ analyserat lärosätenas svar och ser utifrån detta att det finns behov och varierande förutsättningar för mål för biomedicinsk analytikerexamen, fysioterapeutexamen, sjuksköterskeexamen, specialistsjuksköterskeexamen, förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen och ämneslärarexamen.

Vi vill samtidigt betona att det finns bristindikationer för fler examina än dessa. För många av dem är dock förutsättningarna inte tillräckliga för att ta fram ett underlag som ger stöd för hur höga målnivåerna kan vara.

I slutändan är det regeringen som avgör om mål för antal examina ska sättas 2025–2028, vilka examina målen i så fall ska gälla för och hur höga målen ska vara. UKÄ lämnar följande rekommendationer och förslag inför den processen:

- Regeringen bör överväga att slå samman eventuella mål för sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen.
- Regeringen bör tydliggöra konsekvenserna av målnivåerna.
- Eventuella mål för 2025–2028 bör följas upp och samtliga examina oavsett utbildningsväg bör räknas in.
- Processen att ta fram underlag till mål för en eventuell kommande målperiod efter 2028 bör initieras i god tid.
- Utvärdera mål för antal examina som styrmodell för att examinera fler inom vissa områden.

Inledning

De senaste åren har över 70 000 personer per läsår examinerats från den svenska högskolan och blivit ett viktigt bidrag till kompetensförsörjningen. Men många arbetsgivare rapporterar också brist på yrkesverksamma inom vissa områden i dag samtidigt som prognoser visar risk för att sådana brister kvarstår och ibland ökar framöver.

Lärosätena kan i och med sitt uppdrag att dimensionera utbildningen efter arbetsmarknadens behov påverka kompetensförsörjningen inom dessa områden. Men lärosätenas möjligheter att arbeta med dimensionering påverkas av alltifrån söktryck, genomströmning och ekonomi till frågor om verksamhetsförlagd utbildning (VFU), tillgången till forskarutbildade lärare och demografisk utveckling. Dessutom kan sådant som yrkenas attraktivitet och kvarvaro i yrket påverka möjligheterna att rekrytera och behålla studenter.

För att stärka kompetensförsörjningen beslutade regeringen i oktober 2021 om mål för antal examina för vissa utbildningar inom lärar- och forskollärområdet samt hälso- och sjukvårdsområdet.¹ Det innebar att lärosätena fick i uppdrag att mellan år 2021 och 2024 utfärda ett visst antal examina inom de olika områdena. I januari 2022 fick Universitetskanslersämbetet (UKÄ) sedan i uppdrag att ta fram underlag för lärosätesvisa målnivåer för en kommande period 2025–2028 och, som en del i det arbetet, även underlag om urvalet av utbildningar för vilka det bör sättas mål.

Den här rapporten är slutredovisningen av de delar i UKÄ:s uppdrag som handlar om mål för antal examina. Uppdraget beskrivs i sin helhet nedan.

Uppföljning av mål för antal examina, andel biträdande lektorer och rekrytering av professorer

Universitetskanslersämbetet ska följa upp och utvärdera utfallet av de mål som lärosätena har för könsfördelning bland nyrekryterade professorer (beslut i regleringsbrev för 2021), antal examina och andelen biträdande lektorer (beslut i ändringsregleringsbrev den 15 oktober 2021).

Denna del av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 mars 2024.

Universitetskanslersämbetet ska även ta fram underlag gällande lärosätesvisa målnivåer för perioden 2025–2028 inom ovanstående områden.

¹ Pressmeddelande, ”Regeringen sätter nya mål för universitet och högskolor”, 2021-10-22: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/10/regeringen-satter-nya-mal-for-universitet-och-hogskolor/>

I detta ingår även att ta fram underlag om urvalet av utbildningar för vilka det bör sättas mål för antal examina. Underlagen ska tas fram i nära dialog med universitet och högskolor samt andra berörda myndigheter och aktörer, inklusive Vårdkompetensrådet vid Socialstyrelsen och Statens skolverk. Underlagen angående mål för antal examina ska redovisas uppdelat på respektive utbildning och utgå från de kompetensbehov och förutsättningar som finns. I detta arbete ska lärdomar och erfarenheter från uppdraget nedan om uppföljning av utfall och analys av måluppfyllelse för utbyggnaden av vissa utbildningar tas till vara.

Denna del av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 juni 2024. När det gäller underlag angående mål för antal examina ska en delredovisning göras senast den 1 september 2022.

Hämtat från *Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Universitetskanslersämbetet*.

UKÄ:s arbete med uppdraget

Vår ambition med rapporten är att bidra till ett brett underlag i frågan om lärosätessvisa målnivåer och urvalet av utbildningar. För att nå dit har vi hållit dialoger med lärosäten och Nationella vårdkompetensrådet samt haft fyra möten med den för uppdraget rekryterade rådgivande gruppen där sju lärosäten samt Skolverket, Arbetsförmedlingen och Nationella vårdkompetensrådets kansli funnits representerade.

Vi har använt befintlig statistik och befintliga rapporter som beskriver tillgången och efterfrågan på utbildade. Vi har också begärt in uppgifter och svar på frågor från lärosätena angående vissa utbildningar.

Till grund för slutredovisningen ligger även de resultat som sedan tidigare har redovisats i två rapporter inom ramen för UKÄ:s uppdrag om mål för antal examina:

- Uppföljning av mål för antal examina – Delredovisning 1²
- Mål för antal examina 2021–2024. Redovisning av ett regeringsuppdrag³

Vi har också utgått ifrån de resultat och slutsatser som framkom i UKÄ:s uppdrag att utvärdera måluppfyllelsen för tidigare utbyggnadsuppdrag av vissa högskoleutbildningar:

² Universitetskanslersämbetet (2022). *Uppföljning av mål för antal examina – Delredovisning 1*.

³ Universitetskanslersämbetet (2024). *Mål för antal examina 2021–2024. Redovisning av ett regeringsuppdrag*.

- Måluppfyllelseanalys för utbyggnaderna av utbildningar 2015–2018 Redovisning av ett regeringsuppdrag⁴

Den del av regeringsuppdraget som handlar om andel biträdande lektorer och rekrytering av professorer redovisas separat i rapporterna:

- Uppföljning och utvärdering av mål för nyrekryterade professorer och biträdande lektorer⁵
- Mål för nyrekryterade professorer och biträdande lektorer 2025–2028.⁶

Rapportens disposition

I det kommande kapitlet *Bakgrund och tidigare rapporter* beskriver vi kortfattat bakgrunden till mål för antal examina 2025–2028. Vi sammanfattar slutsatserna från UKÄ:s analys av utbyggnaderna 2015–2018 och UKÄ:s uppföljning om mål för antal examina 2021–2024. Vi redogör även kort för arbetsmarknadsläget inom skolan och hälso- och sjukvården. Därefter redogör vi i kapitlet *Så har vi tagit fram underlaget* för den arbetsprocess och de val som UKÄ har gjort för att ta fram underlag för en eventuell kommande målperiod. I kapitlet finns en beskrivning i korthet och en fördjupning. Därefter följer kapitlet *Analys av lärosätenas bedömningar* där vi med utgångspunkt i kompetensbehovet och våra beräkningar samt lärosätenas skriftliga svar analyserar behov och förutsättningar för målnivåer för 13 yrkesexamina. I kapitlet *Mål för antal examina 2025–2028 och på längre sikt* resonerar vi kring de övergripande utmaningar och förutsättningar för mål för antal examina som under arbetets gång har framkommit både i dialoger med olika parter och i lärosätenas skriftliga svar. Vi använder oss där också av tidigare analyser från UKÄ. Rapporten avslutas sedan med *UKÄ:s slutsatser och rekommendationer* inför en eventuell kommande målperiod.

⁴ Universitetskanslersämbetet (2023). *Måluppfyllelseanalys för utbyggnaderna av utbildningar 2015–2018 Redovisning av ett regeringsuppdrag*.

⁵ Universitetskanslersämbetet (2024). *Uppföljning och utvärdering av mål för nyrekryterade professorer och biträdande lektorer*.

⁶ Universitetskanslersämbetet (2024). *Mål för nyrekryterade professorer och biträdande lektorer 2025–2028*.

Bakgrund och tidigare rapporter

I många decennier har det funnits en större efterfrågan än tillgång på utbildade inom delar av hälso- och sjukvårdsområdet och lärar- och forskollärområdet. Frågan om hur lärosätena kan bidra till att tillgången närmar sig efterfrågan har diskuterats under lika lång tid.⁷

De senaste tio åren har man från regeringens håll både tillfört medel för utbyggnad och tagit fram mål för antal examina år 2021–2024 som ett sätt att möta frågan om bristen på utbildade inom dessa områden.

UKÄ:s analys av utbyggnaderna 2015–2018

I syfte att motverka bristen på vissa utbildningsgrupper inledde staten utbyggnader av högskolans utbildningar inom vissa bristyrken mellan år 2015 och 2018. Målet var att utöka antalet programnybörjare.⁸ Utbyggnaden 2015 avsåg forskollärarytbildning, kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), grundlärarytbildning F–3, speciallärarytbildning, specialpedagogutbildning, barnmorskeutbildning sjuksköterskeutbildning och specialistsjuksköterskeutbildning. Under 2017 utökades utbygganden av vissa lärarytbildningar ytterligare. 2018 tillfördes en utbyggnad av tekniska utbildningar samt lärarytbildningen.

Under 2022 gav regeringen UKÄ i uppdrag att genomföra en uppföljning av utfall samt analys av utbyggnaderna av dessa utbildningar.⁹ Uppföljningen visade att måluppfyllelsen var relativt låg för utbygganden av utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet samt lärarytbildningar 2015 och 2017. Däremot överträffade lärarytbildningarna målet efter utbygganden som inleddes 2018. I övrigt kunde inga entydiga slutsatser dras för utbyggnaden 2018.

För flera av utbildningarna ledde alltså inte utbyggnaderna till det ökade antal nybörjare som det planerades för. I dialog med UKÄ uppgav lärosätena att svårigheter såsom bristen på platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och VFU-handledare, brist på disputerade lärare samt lågt söktryck låg till grund för de låga

⁷ Gribbe, Johan (2022). *Förändring och kontinuitet. Reformen inom högre utbildning och forskning 1940 – 2020*. Stockholm: Universitetskanslersämbetets publikationer

⁸ Riksrevisionen (2021). *Riktade utbyggnadsuppdrag till universitet och högskolor - regeringens styrning genom utformning och uppföljning*.

⁹ Universitetskanslersämbetet (2023). *Måluppfyllelseanalys för utbyggnaderna av utbildningar 2015–2018 Redovisning av ett regeringsuppdrag*.

måluppfyllelseerna. Lärosätena belyste också problematiken med korta tidsramar då det kan ta lång tid att rekrytera undervisande personal, hitta nya lokaler för undervisning samt ordna fler platser för VFU.

UKÄ:s uppföljning av mål för antal examina 2021–2024

I oktober 2021 beslutade regeringen om mål för antal examina för 28 lärosäten. Målen avsåg antalet examina som lärosätena ska utfärda under perioden 2021–2024. Målen sattes för lärar- och förskollärområdet respektive hälso- och sjukvårdsområdet samlat.

Sammanlagt omfattar antalsmålen under perioden 2021–2024 tio examina:

Hälso- och sjukvårdsområdet	Lärar- och förskollärområdet
<ul style="list-style-type: none">• Barnmorskeexamen• Röntgensjuksköterskeexamen• Sjuksköterskeexamen• Specialistsjuksköterskeexamen	<ul style="list-style-type: none">• Förskollärarexamen• Grundlärarexamen• Yrkeslärarexamen• Speciallärarexamen• Specialpedagogexamen• Ämneslärarexamen

Bakgrunden till regeringens beslut var att det är brist på högskoleutbildade inom flera yrken inom skolan och hälso- och sjukvården¹⁰. Styr- och resursutredningen (SOU 2019:6)¹¹ har också tidigare framhållit att en styrning som fokuserar på antalet examina kan uppmuntra lärosätena att arbeta med lösningar där resultatet – det vill säga examinerade – räknas. Detta till skillnad från utbyggnadsuppdrag som enbart riktas mot inflödet av nya studenter. Innan regeringen beslutade om mål fick lärosätena lämna in underlag kring vilka nivåer de bedömde var möjliga, med hänsyn till sina olika förutsättningar. De skulle även beakta arbetsmarknadens behov.

UKÄ följde upp målen i mars 2024, när det fanns uppgifter för tre av målperiodens fyra år. Eftersom målen gäller för hela fyraårsperioden finns inget bestämt antal examina som lärosätena ska ha utfärdat per år. Men UKÄ:s uppföljning visar att lärosätena låg väl i fas med målen för lärar- och förskollärexamina. När 75 procent av perioden passerat hade de sammantaget utfärdat 78 procent av antalet examina de hade mål för. Enbart 3 av 25 lärosäten uppgav i sina årsredovisningar för 2023 att det finns risk att de inte uppnår målet vid utgången av 2024.

¹⁰ Regeringskansliet (2020). U2020/05020. ”Utvecklad resultatstyrning: förfrågan om att inkomma med bedömning avseende nivåer på mål för vissa yrkesexamina”.

¹¹ SOU 2019:6. *Betänkande av Styr- och resursutredningen (Strut). En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan.*

För hälso- och sjukvårdsexamina var måluppfyllelsen något lägre, 73 procent efter 75 procent av målperioden. Dessutom skrev 8 av 21 lärosäten i sina årsredovisningar att det finns risk att de inte uppnår hela målet vid periodens slut. En orsak som lärosätena tog upp i årsredovisningarna är bristen på VFU-platser som framför allt begränsar möjligheterna att anta fler studenter. Lärosäten beskrev också att intresset för vissa utbildningar i nuläget är för lågt bland presumtiva studenter för att de ska kunna anta fler nybörjare. I många fall nämns låg genomströmning med till exempel många tidiga avhopp också som en stor utmaning.

Förutom de statliga lärosätena har Chalmers tekniska högskola och Stiftelsen Högskolan i Jönköping haft mål per år i sina utbildningsavtal. Fler resultat från UKÄ:s uppföljning finns i rapporten Mål för antal examina 2021–2024.¹²

Fortsatt brist på utbildade inom skolan och hälso- och sjukvården

Flera undersökningar visar att det fortsatt är brist på utbildade inom lärar- och förskollärområdet och hälso- och sjukvårdsområdet (se bilaga 1). Bedömningarna av arbetsmarknadsläget kan variera något mellan olika underlag eftersom de baseras på olika uppgifter, men den samlade bilden är att arbetsgivare inte kan rekrytera utbildade i den utsträckning de har behov av. Det finns också prognoser som visar hur bristen kan komma att utvecklas framöver. Till exempel visar Statistiska centralbyråns (SCB) *Trender och Prognoser 2023*¹³ att det för flera utbildningar finns behov av ett ökat antal examinerade kommande år.

I vissa fall beskriver undersökningar och prognoser skillnader i arbetsmarknadsläget också mellan olika examensinriktningar. Det kan handla om olika inriktningar för specialistsjuksköterskor eller vilka årskurser och ämnen som en lärarexamen omfattar. UKÄ har i underlagen för den här rapporten utgått från det totala examinationsbehovet per examen och har då inkluderat samtliga inriktningar. Men det är viktigt att lärosäten beaktar att behoven kan variera också mellan olika inriktningar, särskilt när det finns betydande skillnader vad gäller arbetsmarknadsläget. I bilaga 1 finns vissa uppgifter per examensinriktning. Vi vill också hänvisa till Arbetsförmedlingen, SCB, Skolverket, Socialstyrelsen och andra aktörer som publicerar analyser och prognoser för fördjupad information.

¹² Universitetskanslersämbetet (2024). *Mål för antal examina 2021–2024*.

¹³ Statistikmyndigheten SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023. Befolkning. Utbildning. Arbetsmarknad. Med sikte på år 2040*.

Så har vi tagit fram underlaget

Underlagen om urval av utbildningar och lärosätesvisa målnivåer ska enligt regeringens uppdrag utgå från de kompetensbehov och förutsättningar som finns. UKÄ har därför både gått igenom tillgängliga undersökningar och prognoser över arbetsmarknadens kompetensbehov, och haft dialoger och samlat in information från lärosätena om deras förutsättningar att möta kompetensbehoven.

I korthet

I den första delredovisningen av mål för antal examina¹⁴ började vi brett och beskrev kompetensbehovet för flera examina inom hälso- och sjukvårdsområdet och lärar- och förskollärområdet. Vi såg då att det fanns bristindikationer för fler examina än de som har mål för 2021–2024. Samtidigt kunde vi konstatera att det för flera examina saknas tillräckliga förutsättningar för att beräkna storleken på bristen.

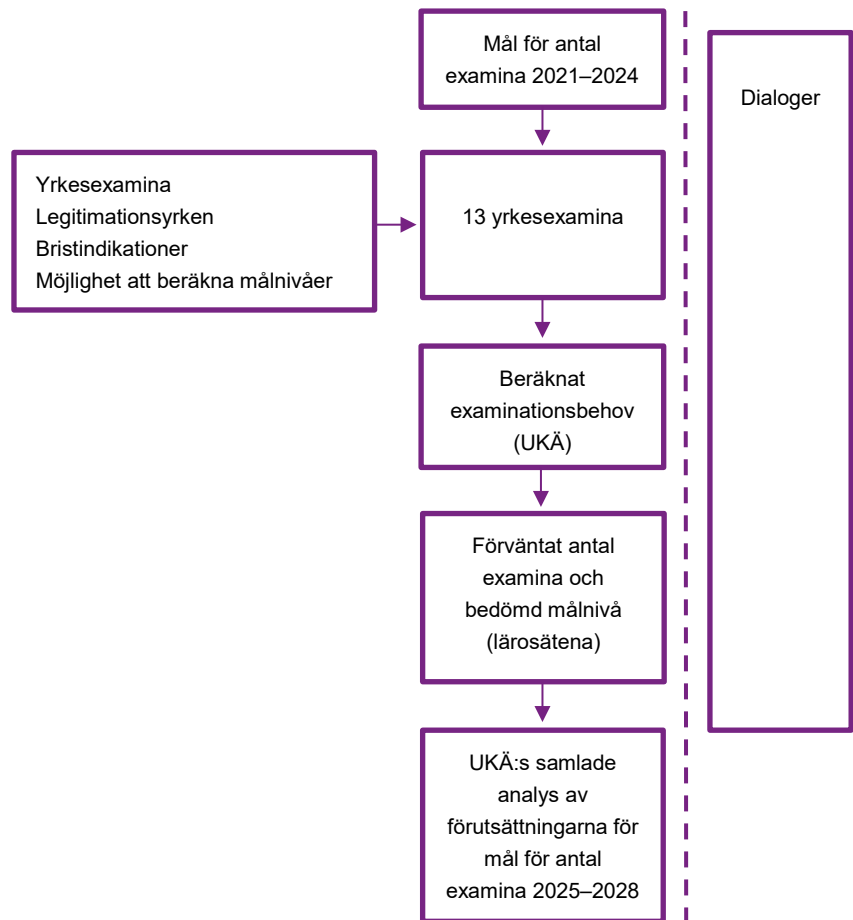
I det fortsatta arbetet avgränsade vi oss sedan till yrkesexamina som förknippas med legitimationsyrken. Därefter undersökte vi för vilka examina det såg ut att finnas möjligheter att kvantifiera behovet i antal examinerade och på så vis ta fram stöd för underlag för målnivåer.

Inför dialogerna och lärosätenas skriftliga bedömningar i april 2024 avgränsade vi oss sedan till examina där efterfrågan överstiger tillgången på sikt och där det finns underlag som ger stöd för beräkningar av examinationsbehov. Eftersom lärosäten redan har uppdrag om mål för antal examina 2021–2024, ingick samtliga dessa examina i utskicket till lärosätena oavsett utvecklingen av arbetsmarknadsläget.

Med grund i lärosätenas respons och den dialog som vi har haft löpande med olika parter, har UKÄ sedan dragit slutsatser om för vilka av de 13 examina som vi ser att det finns både behov och förutsättningar att sätta mål för 2025–2028. Detta redovisar vi i kapitlet *Analys av lärosätenas bedömningar*.

¹⁴ UKÄ (2022). *Uppföljning av mål för antal examina – Delredovisning 1*.

Bild 1. Illustration över arbetsprocessen med mål för antal examina 2025–2028.

Fördjupning

Nu följer en mer detaljerad beskrivning av hur vi tagit fram underlagen för urval av utbildningar och lärosättesvisa nivåer. Vi beskriver även hur kompetensbehoven på arbetsmarknaden ser ut för olika examina.

Underlag baserat på yrkesexamina och legitimationsyrken

Utgångspunkten i vårt arbete har varit att mål bör begränsas till yrkesexamina som leder till eller förknippas med ett legitimationsyrke. Om ett ökat antal examinerade ska bidra till att minska bristen på arbetsmarknaden inom yrken där arbetsgivare rapporterar brist, behöver det finnas en nära sammankoppling mellan examen och yrke. För legitimationsyrken krävs som regel en viss examen eller motsvarande, och uppföljningar visar att matchningen på arbetsmarknaden mellan examen och målyrke ofta är hög.¹⁵

Många legitimationsyrken finns inom skolan och hälso- och sjukvården. Under 2021–2024 har lärosäten också haft uppdrag om mål för antal lärar- och förskollärarexamina och vissa hälso- och sjukvårdsexamina. Tidigare har bland annat Styr- och resursutredningen (SOU 2019:6) konstaterat att det kan finnas skäl att staten sätter mål för antal examina inom dessa områden, eftersom behovet av utbildade till stor del styrs av politiska reformer.¹⁶

Den framtida efterfrågan på utbildade inom dessa områden beror också i stor utsträckning på andra faktorer som går att ta hänsyn till i prognoser, till exempel befolkningsutvecklingen. Det gör prognoserna mindre osäkra än när efterfrågan är mer beroende av konjunkturförändringar. Detta i sin tur ökar sannolikheten för att målen leder till att möta arbetsmarknadens efterfrågan även på sikt.

Underlag baserat på arbetsmarknadens kompetensbehov

En annan viktig utgångspunkt har varit att mål för antal examina är relevanta när det är brist på utbildade i dag, och när det bedöms bli brist på utbildade även i framtiden. Om arbetsmarknadsläget istället balanseras på sikt behöver inte antalet examinerade öka ytterligare.

Underlag för brist i dag och fram till 2040

Arbetsmarknadens behov följs upp genom undersökningar och prognoser som innehåller information om arbetsmarknadsläget i dag och i

¹⁵ Statistikmyndigheten SCB (2018). *Matchningen på arbetsmarknaden – sambandet mellan utbildning och yrke*.

¹⁶ SOU 2019:6. Betänkande av Styr- och resursutredningen (Strut). En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan.

framtiden. Eftersom vi velat utgå från bedömningar som är jämförbara mellan utbildningsgrupper har vi valt att använda SCB:s *Trender och Prognoser 2023*.¹⁷ SCB:s rapport innehåller bedömningar både av dagens arbetsmarknadsläge och av hur arbetsmarknadsläget kan utvecklas fram till 2040 för 63 olika utbildningsgrupper. Vi har jämfört SCB:s bedömningar av dagens arbetsmarknadsläge med andra undersökningar (bilaga 1) och bilden är att bedömningarna i huvudsak är samstämmiga mellan undersökningarna. UKÄ har inte gjort egna prognoser eller bedömningar av arbetsmarknadsläget utan har enbart använt redan befintliga undersökningar och prognosunderlag.

Trender och Prognoser bedömer arbetsmarknadsläget fram till 2040 genom framskrivningar av tillgång och efterfrågan på utbildade utifrån en rad olika faktorer.¹⁸ Prognosen utgår från att antalet nybörjare och examensfrekvensen inom utbildningarna kommer ligga kvar på samma nivå under hela prognosperioden. Brist betyder att efterfrågan kommer vara större än tillgången på utbildade på hela arbetsmarknaden, alltså inte enbart inom utbildningens målyrke. Men för flertalet av de yrkesexamina som är aktuella så arbetar de flesta inom målyrket eller inom yrken som är helt eller delvis matchade.¹⁹

Brist på utbildade i dag, och i flera fall även 2040

För flertalet examina som förknippas med legitimationsyrken och som ingår i *Trender och Prognoser 2023* finns brist på utbildade i dag. För de flesta av dessa examina är bedömningen att det även kommer vara brist 2040.

¹⁷ Statistikmyndigheten SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023. Befolkning. Utbildning. Arbetsmarknad. Med sikte på år 2040.*

¹⁸ Tillgång på utbildade beräknas genom uppgifter om examination, de som lämnar arbetskraften genom i huvudsak pension, vidareutbildning och migrationsnetto. Efterfrågan beräknas genom uppgifter om näringsgren (till exempel befolkningsutveckling), yrkesstruktur och utbildningsväxling (förändrade utbildningskrav).

¹⁹ Statistikmyndigheten SCB (2018). *Matchningen på arbetsmarknaden – sambandet mellan utbildning och yrke.*

Tabell 1. Bedömningar av arbetsmarknadsläget enligt Trender och Prognoser 2023 för yrkesexamina som leder till eller förknippas med legitimationsyrken.

	Dagens arbetsmarknadsläge ^a	Arbetsmarknadsläget 2040	Skillnad tillgång - efterfrågan 2040 (antal)
Hälsa- och sjukvårdsområdet			
Apotekarexamen ^b	Balans	Visst överskott	-
Arbetsterapeutexamen	Brist	Brist	-
Barnmorskeexamina	Brist	Brist	-
Biomedicinska analytikerexamen	Brist	Brist	-1 660
Fysioterapeutexamen	Brist	Brist	-710
Läkarexamen	Brist	Balans	-
Psykologexamen	Brist	Balans	-
Receptarieexamen ^b	Brist	Brist	-
Röntgensjuksköterskeexamen	Brist	Brist	-
Sjuksköterskeexamen	Brist	Brist	-6 220
<i>Varav behov av fler specialistsjuksköterskor</i>			-2 500
Specialistsjuksköterska, samtliga inriktningar	Brist	Brist	-
Anestesi, intensiv, operation, ambulans	Brist	Brist	-
Barn och ungdom	Brist	Balans	-
Distriktsköterska	Brist	Brist	-2 590
Psykiatrisk vård	Brist	Brist	-230
Tandhygienistexamen	Brist	Brist	-530
Tandläkarexamen	Brist	Balans	-
Läro- och förskolläroområdet			
Förskolläroexamen	Brist	Viss brist	-6 660
Grundläroexamen	-	-	-
F-3 och 4-6	Brist	Viss brist	-11 800
Fritidshem	Brist	Balans	-
Yrkesläroexamen	Brist	Stor brist	-6 070
Ämnesläroexamen	Brist	Viss brist	-13 290
Specialläroexamen, specialpedagogexamen	Brist	Balans	-
Övriga områden			
Veterinärexamen	Brist	Brist	

^a Trender och Prognoser utgår från Arbetskraftsbarometern 2022 i bedömningen av dagens arbetsmarknadsläge.

^b För apotekare och receptarier är den samlade bedömningen att arbetsmarknadsläget för farmaceuter blir relativt balanserat på sikt.

Förutsättningar att beräkna behovet av examinerade

I de fall efterfrågan väntas öka mer än tillgången på utbildade finns goda förutsättningar att beräkna hur många som behöver examineras framöver. I tabell 1 framgår det genom att ett negativt tal visas i kolumnen ”Skillnad tillgång – efterfrågan 2040 (antal)”. Men även dessa uppgifter har i vissa fall begränsningar.

För hälso- och sjukvårdsexamina samt veterinärexamen saknas tillräcklig information om hur stor dagens brist är. Skillnaden i tillgång och efterfrågan motsvarar då enbart den ökade bristen som uppstår framöver. Den verkliga bristen underskattas i dessa fall eftersom det redan finns en brist i dag som vi inte kan uppskatta i antal. När bristen inte bedöms öka utan kvarstå på samma nivå 2040 saknas helt underlag för att beräkna hur många som behöver examineras för att täcka bristen på utbildade.

Inom lärar- och förskollärområdet inkluderar prognosen däremot dagens brist i efterfrågan på utbildade framöver. Det sker genom ett antagande om att utbildade gradvis kommer att ersätta dem som arbetar som lärare eller förskollärare men saknar rätt examen. Detta benämns utbildningsväxling.²⁰ För flera lärar- och förskollärexamina beror skillnaden mellan tillgång och efterfrågan 2040 till största del på att en utbildningsväxling förväntas ske. Antalet barn och unga beräknas vara ungefär lika många 2040 som i dag och bidrar inte i någon betydande utsträckning till den ökade efterfrågan. För yrkeslärarutbildade påverkas skillnaden mellan tillgång och efterfrågan framöver också av att en stor andel av lärarna väntas gå i pension, och att många väntas vidareutbilda sig.

Tabell 2. Uppgifter i Trender och Prognoser 2023 om arbetsmarknadsläget

	Bedömning av dagens arbetsmarknadsläge	Bedömning av arbetsmarknadsläget 2040	Kvantifiering av dagens brist i antal individer	Kvantifiering av ökad brist i antal individer
Hälso- och sjukvårdsexamina	X	X		X
Lärar- och förskollärexamina	X	X	X	X

²⁰ Statistikmyndigheten SCB (2024). Trender och Prognoser 2023. Befolkning, utbildning, arbetsmarknad – med sikte på år 2040, s. 31.

Beräkning av examinationsbehov för 13 examina

Vi har beräknat examinationsbehovet 2025–2028 för sammanlagt 13 examina. Beräkningarna avser hur många som behöver examineras de kommande fyra åren. För att tillgången ska möta efterfrågan 2040 (tabell 1) skulle antalet examinerade behöva fortsätta i ungefär samma takt även efter 2028.

För vilka examina har vi beräknat examinationsbehov?

För nio examina bedöms det vara brist på utbildade i dag, samtidigt som efterfrågan på utbildade väntas öka mer än tillgången fram till 2040:

- biomedicinsk analytikerexamen
- fysioterapeutexamen
- tandhygienistexamen
- sjuksköterskeexamen
- specialistsjuksköterskeexamen
- förskollärarexamen
- grundlärarexamen
- yrkeslärarexamen
- ämneslärarexamen.

I dessa fall finns goda förutsättningar att beräkna ett examinationsbehov som motsvarar skillnaden mellan den prognostiserade tillgången och efterfrågan framöver. Sex examina i listan ovan omfattas av målen 2021–2024. UKÄ ser det som viktigt att fortsatt följa upp samtliga examina som omfattats av målen till och med 2024. Vi har därför även beräknat examinationsbehov för:

- barnmorskeexamen
- röntgensjuksköterskeexamen
- speciallärarexamen
- specialpedagogexamen.

Men de beräknade examinationsbehoven utgörs då enbart av antalet examina som SCB prognostiserar att lärosätena kommer utfärda 2025–2028. För barnmorskeexamen och röntgensjuksköterskeexamen beror detta på att dagens brist bedöms kvarstå på ungefär samma nivå 2040, och det saknas uppgifter om hur stor dagens brist är. För speciallärarexamen och specialpedagogexamen är orsaken att det enligt prognosen bedöms bli balans mellan tillgång och efterfrågan 2040, även med nuvarande examinationsnivåer.

Examinationsbehoven varierar mellan utbildningar

Tabell 3 visar SCB:s beräknade antal examina under 2025–2028²¹ och hur många examina som totalt sett skulle behöva utfärdas under samma period.²²

Tabell 3. SCB:s beräknade antal examina examinationsbehov 2025–2028 (SCB 2024) samt antal lärosäten med examenstillstånd som ingår i fördjupningen.

Examen	Beräknat antal examina 2025–2028	Beräknat examinationsbehov (antal)	Antal lärosäten ^a
Hälsa- och sjukvårdsområdet			
Barnmorskeexamen	1 250	1 250 ^b	10
Biomedicinska analytikerexamen	1 260	1 680 ^b	10
Fysioterapeutexamen	2 180	2 360 ^b	8
Röntgensjuksköterskeexamen	710	710 ^b	8
Sjuksköterskeexamen	15 140	17 320 ^c	22
Specialistsjuksköterskeexamen	8 490	9 200 ^b	22
Tandhygienistexamen	730	860 ^b	6
Läro- och förskollärområdet			
Förskollärarexamen	9 070	10 730	19
Grundlärarexamen	11 880	14 830	20
Yrkeslärarexamen	1 630	3 140	10
Speciallärarexamen	1 490	1 490 ^d	10
Specialpedagogexamen	2 340	2 340 ^d	10
Ämneslärarexamen	11 700	15 020	27

^a I antalet lärosäten ingår samtliga statliga lärosäten samt Chalmers tekniska högskola och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

^b I antalet ingår inte dagens brist vilket betyder att det faktiska examinationsbehovet underskattas.

^c I antalet ingår både behovet av enbart grundutbildade sjuksköterskor och behovet av grundutbildade sjuksköterskor som uppstår för att möta behovet av fler specialistsjuksköterskor fram till 2040. I antalet ingår inte dagens brist vilket betyder att det faktiska examinationsbehovet underskattas.

^d Behovet enligt Trender och Prognoser 2023 har delats upp proportionerligt mellan speciallärarexamen och specialpedagogexamen utifrån hur stor andel av examina utbildningarna beräknas stå för.

Beräkning av examinationsbehov per lärosäte

Vi har fördelat examinationsbehovet på nationell nivå mellan lärosätena som ett underlag inför deras bedömningar av möjliga målnivåer.

Fördelningen gjordes proportionerligt utifrån lärosätenas förväntade andel av det totala antalet utfärdade examina kommande år. Syftet var att ökningen i antal examina skulle bli procentuellt lika stor för alla.²³

²¹ Uppgifterna baseras på läsarsgenomsnitt för läsåren 2024/25 till och med 2028/29. Det årliga genomsnittet har sedan summerats till en fyraårsperiod för att motsvara 2025–2028.

²² Uppgifterna baseras på SCB:s beräknade antal examina för 2025–2028 och skillnaden i tillgång och efterfrågan fram till 2040 fördelat på 16 år.

²³ Antalet examina per lärosäte 2025–2028 har beräknats utifrån lärosätets genomsnittliga antal nybörjare läsåren 2020/21–2022/23 och genomsnittlig examensfrekvens för de senaste tre läsåren statistik fanns för. För läro- och förskollärexamina inkluderas inte de som tagit examen efter kompletterande lärarutbildningar och som först inte registrerats som nybörjare på ett läroprogram eller de som registrerats på program mot äldre lärarexamen.

Examinationsbehov per lärosäte och examen skickades till lärosätena inför deras bedömning av möjliga målnivåer. Uppgifterna har varit tänkta som stöd till lärosätena och har inte varit avsedda att fungera som föreslagna målnivåer från UKÄ. Detta har kommunicerats till lärosätena. Uppgifter om examinationsbehov per lärosäte redovisas inte närmre här.

Enskilda utbildningsanordnare

Två enskilda utbildningsanordnare har ingått i fördelningen av lärosätesvisa examinationsbehov: Chalmers tekniska högskola och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Båda dessa har mål för antal examina till och med 2024.

Vi har däremot inte beräknat examinationsbehov för de enskilda lärosätena Marie Cederschiöld högskola, Röda Korsets högskola och Sophiahemmet högskola även om de utfärdar vissa hälso- och sjukvårdsexamina. Anledningen till detta är att de inte har uppdrag om mål för 2021–2024. För att ändå ta hänsyn till de här lärosätenas bidrag till arbetsmarknaden, har vi prognostiserat hur många examina dessa tre lärosäten kan komma att utfärda 2025–2028. Beräkningarna har vi sedan vägt in i fördelningen av examinationsbehovet för de andra lärosätena.²⁴

Det finns ytterligare behov som inte ingår i beräkningarna

Examina som saknar uppgifter kring brist

Det finns andra yrkesexamina som innebär legitimationsyrken och där arbetsgivare rapporterar brist i dag. I tabell 1 framgår att SCB bedömer att arbetsmarknaden på sikt kommer gå mot balans för flertalet av dessa examina. Därför saknas också underlag för att beräkna ett ökat examinationsbehov. Dessutom finns inte tillräckliga skäl, eftersom dagens examinationsnivåer bedöms täcka behovet.

För arbetsterapeutexamen och veterinärexamen väntas dagens brist kvarstå även på sikt (tabell 1). För dessa examina finns behov av ett ökat antal utbildade. Men eftersom det saknas uppgift om storleken på dagens brist kan vi inte beräkna hur många fler examina som skulle behövas för att minska bristen. Det skapar en osäkerhet om hur många fler som kan examineras innan tillgången överskrider efterfrågan. Arbetsterapeutexamen och veterinärexamen har inte heller haft mål

²⁴ I fördelningen har vi antagit att antalet examinerade vid enskilda lärosäten som inte omfattas av underlaget om mål kommer ligga på jämn nivå under perioden. Emellertid har regeringen aviserat att anslaget till Sophiahemmet, ideell förening ska ökas med 18 miljoner kronor per år från och med 2024 för att mer långsiktigt möjliggöra för fler utbildade vid Sophiahemmet vilket kan innebära fler examina än vad vi kunnat ta hänsyn till i beräkningarna.

2021–2024 och har därför inte ingått i utskicket till lärosätena av den anledningen heller.

I bilaga 1 finns beräkningar av SCB:s prognostiserade antal examina för samtliga yrkesexamina som innebär ett legitimationsyrke.

UKÄ har i uppdrag i myndighetens instruktion att följa och redovisa arbetsmarknadens kompetensbehov i relation till utbildningsutbudet. Vi kommer därför fortsätta följa upp hur antalet examina möter arbetsmarknadens behov i andra analyser och rapporter, oavsett hur förutsättningarna att sätta mål för antal examina ser ut.²⁵

Examina som inte ingår i Trender och Prognoser

Kopplat till hälso- och sjukvården finns ett antal examina där prognoser för tillgång och efterfrågan på utbildade inte ingår i Trender och Prognoser 2023, i huvudsak för att antalet utbildade är för litet. Det här innebär att vi saknar uppgifter om skillnaden mellan tillgång och efterfrågan framöver för dessa grupper. Därmed har vi inte heller haft stöd för att beräkna examinationsbehovet.

Examina som av den anledningen inte ingår i de vidare beräkningarna är:

- audionomexamen
- dietistexamen
- hälso- och sjukvårdskuratorexamen
- logopedexamen
- optikerexamen
- ortopedingenjörsexamen
- psykoterapeutexamen
- sjukhusfysikerexamen.

Nationella och regionala kompetensbehov

I vissa fall varierar behovet av utbildade inom lärar- och förskollärområdet och hälso- och sjukvårdsområdet mellan olika delar av landet. I beräkningarna av examinationsbehov har vi utgått ifrån uppgifter på nationell nivå.

Det huvudsakliga skälet till detta är att lärosätena har ett nationellt utbildningsuppdrag. Det innebär att de ska utbilda för arbetsmarknadens behov i hela landet. Dessutom finns inte alla utbildningar representerade i samtliga regioner och det är inte ovanligt att studenter flyttar efter avklarad utbildning. Sammantaget leder det här till att lärosätena behöver examinera med hänsyn till både det nationella behovet och behovet i närområdet.

²⁵ 4 § 2 i förordningen (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet.

Brist på högskoleutbildade inom yrken som inte kräver legitimation

Det finns brist på utbildade inom fler yrken än legitimationsyrken. Till exempel framkommer i olika sammanhang att arbetsmarknaden efterfrågar fler utbildade inom det tekniska området. Behoven beskrivs ofta som stora men det exakta förhållandet mellan examina och kompetensbehov är mindre tydligt än för examina som leder till eller förknippas med legitimationsyrken.

De tekniska utbildningarna ges i olika utbildningsformer och inom högskolan kan både vissa yrkesexamina, generella examina och fristående kurser antas svara mot behovet. Med så många olika vägar för att möta kompetensbehoven försvåras möjligheterna att avgöra både vilka examina som skulle vara lämpliga att sätta mål för, och hur många som skulle behöva examineras. Av den anledningen bedömer UKÄ att det i nuläget kan vara mer lämpligt med andra åtgärder för att möta bristen på utbildade inom yrken som inte kräver legitimation.²⁶

Hänsyn till lärosätenas förutsättningar

Ovan har vi redogjort för kompetensbehovet och vilka förutsättningar som UKÄ har för att beräkna examinationsbehov för olika examina. För att få en uppfattning om lärosätenas förutsättningar att möta arbetsmarknadens kompetensbehov, har UKÄ haft dialoger med lärosäten, rådgivande gruppen och Nationella vårdkompetensrådet. Dialogerna har skett löpande med start i december 2022.

I december 2022 och april 2024 bjöd UKÄ in lärosäten som omfattas av mål för antal examina till dialogseminarier. Under seminarierna informerade UKÄ om uppdraget och myndighetens underlag, och lärosätena fick möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter. Dessutom fick lärosätena diskutera olika förutsättningar för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov.

Mellan april 2023 och mars 2024 har UKÄ bjudit in till fyra möten med den rådgivande gruppen där vi hämtat in synpunkter på arbetet med uppdraget och där representanter även bidragit med information kring lärosätenas förutsättningar.

²⁶ Till exempel aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2024 en strategi för fler STEM-utbildningar, där STEM står för science, technology, engineering and mathematics. Strategin sträcker sig över stora delar av utbildningssystemet och för högskolan aviseras bland annat medel för utbyggnad av civilingenjörsutbildning vid vissa lärosäten och höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdet naturvetenskap, teknik och farmaci.

Alla berörda lärosäten fick i april 2024 möjlighet att lämna skriftliga underlag för de 13 examina som vi valde att undersöka djupare.

Lärosätena fick:

- bedöma hur många examina de kommer utfärda 2025–2028.
- bedöma vilka målnivåer som är möjliga 2025–2028.
- motivera sina bedömningar och beskriva eventuella åtgärder de behöver genomföra för att nå målnivåerna.
- lämna övriga kommentarer kring uppdraget.

Som stöd i bedömningarna hade lärosätena UKÄ:s beräknade examinationsbehov.

Samtliga lärosäten som tillfrågades lämnade in skriftliga svar.

Lärosätenas svar har sedan ingått i UKÄ:s samlade analys av urvalet av utbildningar och målnivåer. Svaren har också, tillsammans med inspel från andra dialoger, använts för att beskriva de övergripande förutsättningarna för att sätta mål för olika examina 2025–2028.

Analys av lärosätenas bedömningar

Här redogör vi för UKÄ:s samlade analys för var och en av de 13 examina som UKÄ ställde frågor till lärosätena om i april 2024. Redogörelsen är på en övergripande nivå med fokus på det totala antalet examinerade från samtliga lärosäten. I bilaga 3 finns en sammanställning av lärosätenas bedömningar av förväntat antal examina och möjliga målnivåer. I samma bilaga visar vi också hur stor andel som varje lärosäte står för i relation till den sammanlagda ökningen av antal examinerade som målnivån skulle innebära.

Hälso- och sjukvårdsområdet

För hälso- och sjukvårdsområdet ser UKÄ att det finns behov och förutsättningar för lärosätesvisa mål 2025–2028 för biomedicinsk analytikerexamen, fysioterapeutexamen, sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen. De två sistnämnda examina har också omfattats av mål 2021–2024.

För tandhygienistexamen finns behov av ett ökat antal examinerade men vår slutsats baserat på lärosätenas svar är att lärosätenas förutsättningar för mål är begränsade. Det beror på att endast ett lärosäte har uppgett en målnivå som är högre än det antal examina de redan bedömer att de kommer utfärda.

Barnmorskeexamen och röntgensjuksköterskeexamen har mål till och med 2024. Vår slutsats är att det inte finns tillräcklig grund för mål 2025–2028. Det huvudsakliga skälet är att lärosätenas förväntade antal examina redan ligger nära examinationsbehovet. Det är dock viktigt att påpeka att dagens brist på utbildade inte är inräknad i examinationsbehovet eftersom det saknas tillräckliga underlag. Det finns därför risk för fortsatt brist på utbildade år 2040 för dessa examina.

I tabell 4 sammanfattar vi UKÄ:s beräknade examinationsbehov, lärosätenas bedömda antal examina och lärosätenas bedömda målnivåer.

Tabell 4. UKÄ:s beräknade examinationsbehov, lärosätenas bedömda antal examina, lärosätenas bedömda målnivåer på nationell nivå för lärar- och förskolläroämnet.

	UKÄ:s beräknade examinations- behov	Lärosätenas bedömda antal examina	Lärosätenas bedömda målnivåer
Biomedicinsk analytikerexamen	1 680	1 310	1 390
Fysioterapeutexamen	2 360	2 200	2 260
Sjuksköterskeexamen	17 320	15 040	15 680
Specialistsjuksköterskeexamen	9 200	8 570	9 100
Tandhygienistexamen	860	580	610
Barnmorskeexamen	1 250	1 230	1 280
Röntgensjuksköterskeexamen	710	680	710

Biomedicinsk analytikerexamen

UKÄ:s slutsats

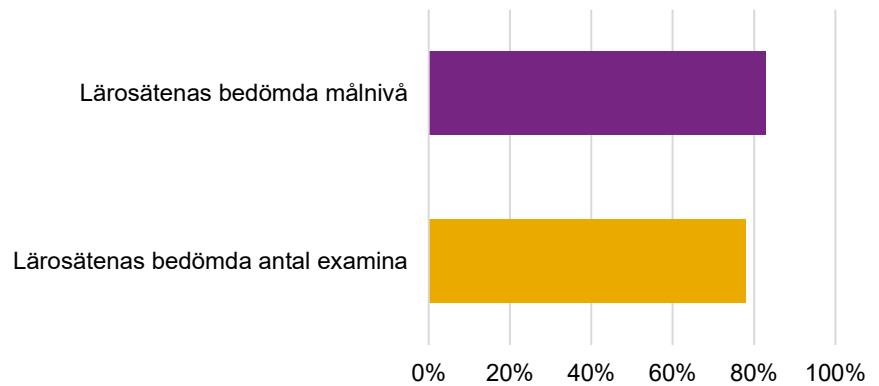
Vår analys visar att det finns behov och förutsättningar att sätta mål för antalet biomedicinska analytikerexamina under 2025–2028.

Det finns behov av ett ökat antal utbildade biomedicinska analytiker framöver. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet biomedicinska analytikerexamina 2025–2028. Det är samtidigt möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

SCB bedömer att det är brist på utbildade biomedicinska analytiker på arbetsmarknaden i dag. År 2040 bedöms bristen öka ytterligare. Det saknas tillräckliga uppgifter om hur stor dagens brist är. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behöver utfärda 2025–2028 för att möta den ökade skillnaden mellan tillgång och efterfrågan, så att den brist som finns i dag inte ska förvärras.

UKÄ:s underlag omfattar 10 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 1 680 biomedicinska analytikerexamina under 2025–2028.

Figur 1. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för biomedicinsk analytikerexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 1 310 examina 2025–2028 vilket motsvarar 78 procent av examinationsbehovet.²⁷

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 1 390 examina vilket skulle motsvara 83 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 6 procent eller totalt cirka 80 examina.

Fyra av de tio lärosätena beskriver en möjlig målnivå som innebär en ökning av antalet examina. Dessa lärosäten anger att de senaste kohorternas ökade genomströmning samt inkluderingen av examina från kompletterande utbildningar bidrar till en möjlig högre målnivå.

Men på nationell nivå uppnår inte lärosätena det beräknade examinationsbehovet och den främsta anledningen anges vara ett generellt lågt söktryck och en låg genomströmning. Några lärosäten uppger att det behövs ett ökat utbildningsanslag för att möjliggöra fler utfärdade examina.

²⁷ Karlstads universitet har examenstillstånd för biomedicinsk analytikerexamen och uppger att de utreder om de ska starta utbildningen vilket skulle kunna resultera i 15 examina under 2028. Eftersom utbildningen inte startat ingår inte antalet i UKÄ:s beräkningar.

Fysioterapeutexamen

UKÄ:s slutsats

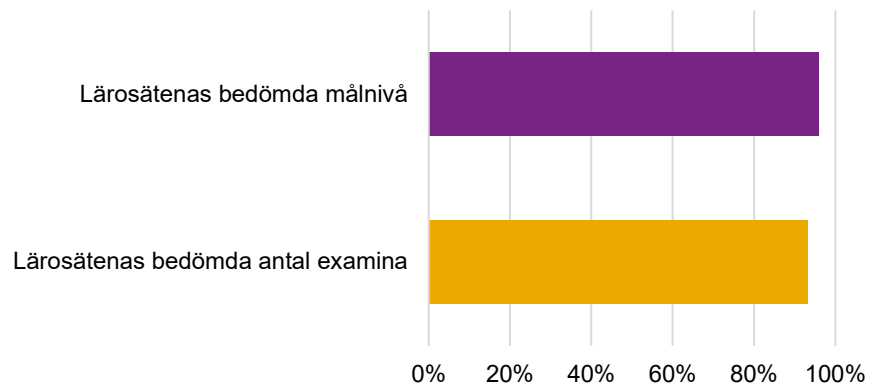
Vår analys visar att det finns behov och vissa förutsättningar för att sätta mål för antalet fysioterapeutexamina under 2025–2028.

Det finns behov av ett ökat antal utbildade fysioterapeuter på arbetsmarknaden. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet fysioterapeutexamina 2025–2028. Det är samtidigt möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

SCB bedömer att det är brist på utbildade fysioterapeuter på arbetsmarknaden i dag. År 2040 bedöms bristen kvarstå, och dessutom öka något eftersom efterfrågan väntas bli något större än tillgången jämfört med i dag. Det saknas tillräckliga uppgifter om hur stor dagens brist är. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behöver utfärda 2025–2028 att möta den ökade skillnaden mellan tillgång och efterfrågan, så att den brist som finns i dag inte ska förvärras.

UKÄ:s underlag omfattar 8 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 2 360 fysioterapeutexamina under 2025–2028.

Figur 2. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för fysioterapeutexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 2 200 examina 2025–2028 vilket motsvarar 93 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 2 260 examina vilket skulle motsvara 96 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 3 procent eller totalt cirka 60 examina.

Tre av nio lärosäten anger en möjlig målnivå som är högre än det antal examina som de i nuläget bedömer att de kommer att utfärda. Ett lärosäte beskriver att målnivåerna kan vara möjliga förutsatt ett tillräckligt söktryck och ett annat lärosäte att åtgärder för bättre söktryck kan förväntas leda till förbättrad genomströmning under perioden. Ett lärosäte skriver att de gärna ser en ökning med 20 examina som ett strävansmål.

Den allmänna bilden som lärosäten ger oavsett målnivå är att antalet sökande till fysioterapeutbildningen är lågt i hela landet i förhållande till antalet antagna och att det samtidigt är svårt att få VFU-platser. Detta menar lärosätena påverkar genomströmningen och examinationsnivån.

Sjuksköterskeexamen

UKÄ:s slutsats

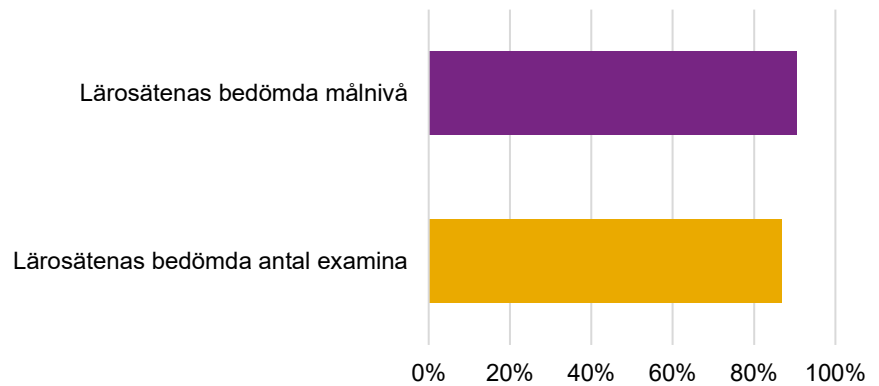
Vår analys visar att det finns behov och vissa förutsättningar att sätta mål för antal sjuksköterskeexamina 2025–2028.

Det finns behov av ett ökat antal utbildade sjuksköterskor på arbetsmarknaden. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet sjuksköterskeexamina 2025–2028. Lärosätena beskriver att en förutsättning för att nå målnivåerna är tillgången till VFU-platser, och det framgår också att de behöver genomföra vissa åtgärder för att öka genomströmningen. Det är även möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

SCB bedömer att det är brist på sjuksköterskor med grundutbildning på arbetsmarknaden i dag. År 2040 bedöms bristen kvarstå, och efterfrågan väntas dessutom öka något mer än tillgången. Det saknas tillräckliga uppgifter om hur stor dagens brist är. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behöver utfärda 2025–2028 för att möta den ökade skillnaden mellan tillgång och efterfrågan, så att den brist som finns i dag inte ska förvärras. Framöver väntas även en ökad brist på vissa specialistsjuksköterskor. För att möta den bristen behöver fler sjuksköterskor vidareutbilda sig. Cirka 3 procent av examinationsbehovet för sjuksköterskeexamen utgörs av det ökade antalet grundutbildade som krävs för att möta behovet av fler specialistsjuksköterskor.

UKÄ:s underlag omfattar 22 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 17 320 sjuksköterskeexamina 2025–2028.

Figur 3. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för sjuksköterskeexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 15 040 examina 2025–2028 vilket motsvarar 87 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 15 680 examina vilket skulle motsvara 91 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 4 procent eller totalt cirka 640 examina.

Ungefär hälften av lärosätena uppger en högre möjlig målnivå än antalet examina de i nuläget bedömer att de kommer utfärda. Lärosätena beskriver att målnivåerna förutsätter tillräcklig tillgång till VFU-platser. De beskriver också att det skulle kräva vissa egna åtgärder för att öka genomströmningen. Det framgår att åtgärder i vissa fall kan ha påbörjats eller redan planeras genomföras.²⁸

Lärosätenas bedömningar visar att de inte tror att de kan uppnå examinationsbehovet på nationell nivå. Av kommentarerna framstår bristen på VFU-platser och kravet på ökad omfattning av VFU inom sjuksköterskeutbildningen som viktiga orsaker. Många beskriver också på olika sätt att genomströmningen skulle behöva öka inom sjuksköterskeutbildningen.

²⁸ Ett lärosäte har redovisat en lägre möjlig målnivå än bedömt antal examina. Lärosätet har fått möjlighet att komplettera uppgifterna men har inte inkommit med någon komplettering. I detta fall har vi därför använt det högre antalet både för beräknat antal examina och möjlig målnivå.

Specialistsjuksköterskeexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det finns behov och vissa förutsättningar att sätta mål för antal specialistsjuksköterskeexamina 2025–2028.

Det finns behov av fler utbildade specialistsjuksköterskor på arbetsmarknaden men behoven varierar beroende på inriktning. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet specialistsjuksköterskeexamina 2025–2028. Men det är samtidigt möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

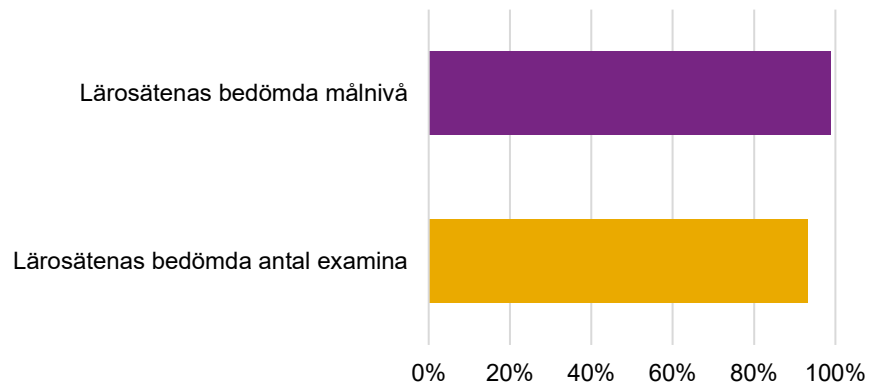
Lärosätenas kommentarer visar att det finns en osäkerhet kring hur bristen på grundutbildade sjuksköterskor kan påverka söktrycket till specialistsjuksköterskeutbildningarna. Om regeringen beslutar att införa mål menar UKÄ att det finns skäl att överväga att slå samman mål för antal sjuksköterskeexamina och specialistsjuksköterskeexamina. Det skulle möjliggöra flexibilitet för lärosätena att anpassa resurser efter hur förutsättningarna utvecklas kommande år.

SCB bedömer att det är brist på specialistsjuksköterskor på arbetsmarknaden i dag. År 2040 är bedömningen för alla inriktningar samlad att bristen kvarstår. För inriktning mot distriktssjuksköterska väntas bristen öka, och för inriktning mot psykiatrisk vård väntas bristen öka något. För inriktning mot anestesi, intensiv, operation, ambulans väntas bristen kvarstå medan arbetsmarknadsläget går mot balans för inriktning mot barn och ungdom.

Det saknas tillräckliga uppgifter om hur stor dagens brist på utbildade är. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behöver utfärda 2025–2028 för att möta den ökade skillnaden mellan tillgång och efterfrågan, så att den brist som finns i dag inte ska förvärras. Det beräknade examinationsbehovet avser specialistsjuksköterskeexamen med samtliga inriktningar och tar därmed inte hänsyn till skillnader i brist mellan de olika examensinriktningarna.

UKÄ:s underlag omfattar 22 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 9 200 specialistsjuksköterskeexamina 2025–2028.

Figur 4. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för specialistsjuksköterskeexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 8 570 examina 2025–2028 vilket motsvarar 93 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 9 100 examina vilket skulle motsvara 99 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 6 procent eller totalt cirka 530 examina.

De flesta lärosäten ligger antingen nära det beräknade examinationsbehovet eller strax under i sin bedömning av möjlig målnivå. Flera lärosäten beskriver oavsett målnivå att möjligheten för sjuksköterskor att få studieledigt eller studielön från sin arbetsgivare påverkar hur många specialistsjuksköterskor lärosätena kommer kunna examinera.

Ungefär hälften av lärosätena uppger en högre möjlig målnivå än antalet examina de i nuläget bedömer att de kommer utfärda. Det framgår att möjligheten att nå målnivåerna bland annat beror på tillgång till lärarresurser, marknadsföringsåtgärder och hur genomströmningen utvecklas. Införandet av distansutbildning väntas vid ett par lärosäten leda till fler studenter. En plan för eventuell samverkan för att se över vid vilka lärosäten olika inriktningar av specialistsjuksköterskeutbildningen ska ges väntas kunna resultera i fler examina vid ett lärosäte. Det framgår också att åtgärder i vissa fall kan ha påbörjats eller redan planeras genomföras.

Tandhygienistexamen

UKÄ:s slutsats

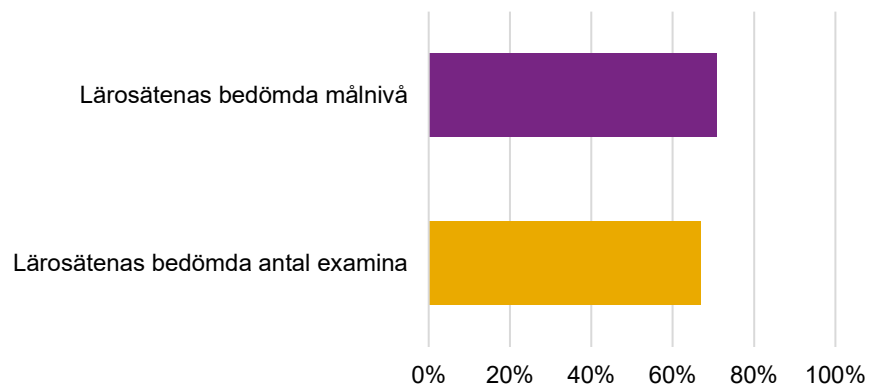
Vår analys visar att det finns behov men begränsade förutsättningar för att sätta mål för antalet tandhygienistexamina under 2025–2028.

Det finns behov av fler utbildade tandhygienister på arbetsmarknaden. Vår analys att förutsättningarna verkar vara begränsade grundar sig i att endast ett lärosäte har uppgett en målnivå som innebär en ökning i förhållande till det beräknade antalet utfärdade examina.

SCB bedömer att det är brist på utbildade tandhygienister på arbetsmarknaden i dag. År 2040 bedöms bristen kvarstå, och dessutom öka något eftersom efterfrågan på utbildade väntas öka mer än tillgången framöver. Det saknas tillräckliga uppgifter om hur stor dagens brist är. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behöver utfärda 2025–2028 för att möta den ökade skillnaden mellan tillgång och efterfrågan, så att den brist som finns i dag inte ska förvärras.

UKÄ:s underlag omfattar 6 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 860 tandhygienistexamina under 2025–2028.

Figur 5. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för tandhygienistexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 580 examina 2025–2028 vilket motsvarar 67 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 610 examina vilket skulle motsvara 71 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 6 procent eller totalt cirka 30 examina.

Ett lärosäte anger en möjlig målnivå som är betydligt högre än det antal examina som de in nuläget beräknar utfärda under perioden. Lärosätet har inte lämnat någon kommentar kring vilka åtgärder de behöver genomföra för att nå målnivån, men de skriver att det hittills varit svårt att uppnå tidigare examinationsbehov på grund av ett lågt söktryck.

Den generella bilden utifrån övriga lärosätens kommentarer är att de inte når examinationshøvet på nationell nivå på grund av lågt söktryck och låg genomströmning. Bland annat nämns att studenter har bristande förkunskaper och att vissa hoppar av för att börja på tandläkarprogrammet. Lärosätena lyfter också utmaningar med tillgången till VFU-platser för alla studenter.

Barnmorskeexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det inte finns tillräcklig grund för att prioritera mål för antalet barnmorskeexamina under 2025–2028.

Det är brist på utbildade barnmorskor på arbetsmarknaden i dag. Det bedöms vara fortsatt brist 2040, men bristen bedöms minska något med nuvarande examinationsnivåer. En analys av Nationella vårdkompetensrådet visar att den brist som arbetsgivare rapporterar i dag beror på att många utbildade inte arbetar inom yrket. Var fjärde utbildad barnmorska arbetar inte som barnmorska inom hälso- och sjukvården. Nationella vårdkompetensrådet rekommenderar att arbetsgivare genomför åtgärder för att attrahera, utveckla och behålla barnmorskor, och på så sätt minska den rapporterade bristen.²⁹

Eftersom det saknas uppgifter om storleken på dagens brist på utbildade avser UKÄ:s beräknade examinationsbehov enbart antalet examina som krävs för att dagens brist inte ska öka. Lärosätenas bedömda antal examina visar att de redan med dagens antal nybörjare och examensfrekvens i stort sett också kommer uppnå det beräknade examinationsbehøvet.

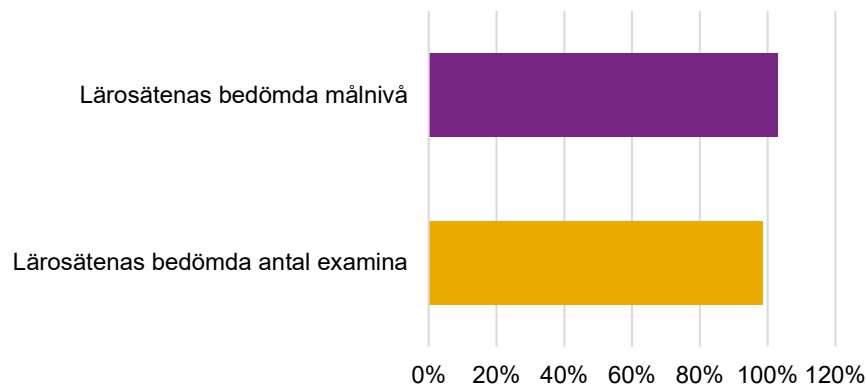
SCB bedömer att det är brist på utbildade barnmorskor på arbetsmarknaden i dag. År 2040 bedöms bristen kvarstå, även om skillnaden mellan tillgång och efterfrågan på utbildade väntas minska något. Det saknas tillräckliga uppgifter för att kunna beräkna hur stort examinationsbehøvet skulle behøva vara för att täcka dagens brist. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behøver

²⁹ Nationella vårdkompetensrådet (2023). *Kompetensförsörjning av barnmorskor i förlossningsvården. Uppdrag att föreslå insatser för att stärka attraktiviteten och kompetensförsörjningen av barnmorskor i förlossningsvården S2022/00902.*

utfärda 2025–2028 för att bristen inte ska öka i förhållande till prognosen.

UKÄ:s underlag omfattar 10 lärosäten som tillsammans behöver utfärda cirka 1 250 barnmorskeexamina under 2025–2028.

Figur 6. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för barnmorskeexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 1 230 examina 2025–2028 vilket motsvarar 98 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 1 280 examina vilket skulle motsvara 103 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 5 procent eller totalt cirka 60 examina.

Det är framför allt tre lärosäten som rapporterar högre möjliga målnivåer än antalet examina de i nuläget bedömer att de kommer utfärda. Det framgår att möjligheten att nå målnivåerna beror på om lärosätena får tillgång till tillräckligt många VFU-platser. Ett lärosäte skriver också att det skulle kräva ett aktivt arbete för att rekrytera tillräckligt många studenter.

Andra lärosäten skriver att de skulle kunna öka antalet examinerade om de hade tillgång till fler VFU-platser.

Röntgensjuksköterskeexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det inte finns tillräcklig grund för att prioritera mål för antalet röntgensjuksköterskeexamina under 2025–2028.

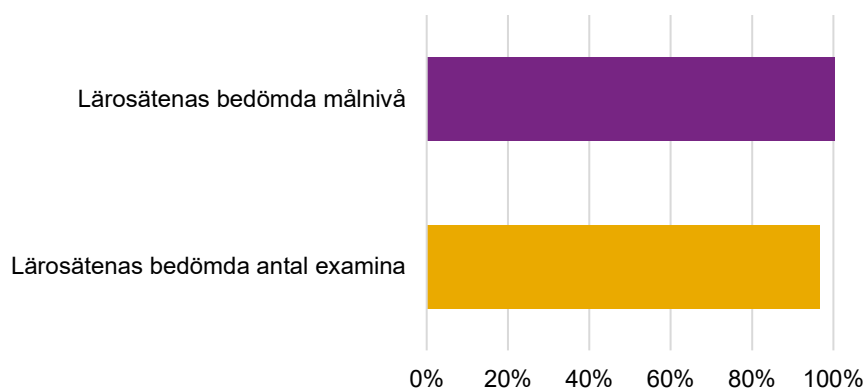
Det är brist på utbildade röntgensjuksköterskor på arbetsmarknaden i dag, och bristen bedöms minska något fram till 2040 med nuvarande antal examina. Lärosätenas bedömda antal examina visar att de redan med dagens antal nybörjare och examensfrekvens i stort sett kommer uppnå det beräknade examinationsbehovet.

Eftersom det saknas uppgifter om storleken på dagens brist på utbildade avser UKÄ:s beräknade examinationsbehov enbart antalet examina som krävs för att dagens brist inte ska öka. Det är i nuläget inte möjligt att skatta hur stort examinationsbehovet skulle behöva vara för att minska dagens brist.

SCB bedömer att det är brist på utbildade röntgensjuksköterskor på arbetsmarknaden i dag. År 2040 bedöms bristen kvarstå, även om skillnaden mellan tillgång och efterfrågan på utbildade väntas minska något. Det saknas tillräckliga uppgifter för att kunna beräkna hur stort examinationsbehovet skulle behöva vara för att täcka dagens brist. UKÄ har därför enbart beräknat hur många examina som lärosätena behöver utfärda 2025–2028 för att bristen inte ska öka i förhållande till prognosen.

UKÄ:s underlag omfattar 8 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 710 röntgensjuksköterskeexamina 2025–2028.

Figur 7. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för röntgensjuksköterskeexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 680 examina 2025–2028 vilket motsvarar 97 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 710 examina vilket skulle motsvara 100 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 4 procent eller totalt cirka 30 examina.

Ett lärosäte står för nästan hela ökningen som de bedömda målnivåerna innebär. Lärosätet beskriver att ökningen är möjlig på grund av att antalet veckor för VFU minskats för att ligga i nivå med andra lärosäten. De uppger också att de redan genomför åtgärder för att öka genomströmningen. Ytterligare ett par lärosäten beskriver att de arbetar med att förbättra genomströmningen och att detta kan leda till något fler examina än de i nuläget prognostiserar.

Lärar- och förskolläraryrket

För lärar- och förskolläraryrket ser UKÄ att det finns behov och förutsättningar för lärosätesvisa mål 2025–2028 för förskolläraryrket, grundläraryrket, yrkesläraryrket och ämnesläraryrket.

Vår analys visar att det inte finns tillräckligt grund att sätta mål för specialpedagogexamen och specialläraryrket 2025–2028. Anledningen är att Trender och prognoser (SCB) visar att arbetsmarknadsläget går mot balans år 2040, redan med dagens examinationsnivåer. Lärosätenas bedömda antal examina visar också att de redan uppnår det beräknade examinationsbehovet. Det innebär att bristen kan minska framöver även utan mål.

I tabell 4 sammanfattar vi på nationell nivå UKÄ:s beräknade examinationsbehov, lärosätenas bedömda antal examina och lärosätenas bedömda målnivåer.

Tabell 5. UKÄ:s beräknade examinationsbehov, lärosätenas bedömda antal examina, lärosätenas bedömda målnivåer på nationell nivå för lärar- och förskolläraryrket.

	UKÄ:s beräknade examinations- behov	Lärosätenas bedömda antal examina	Lärosätenas bedömda målnivåer
Förskolläraryrket	10 730	8 740	9 310
Grundläraryrket	14 830	11 510	12 400
Yrkesläraryrket	3 140	1 820	2 380
Ämnesläraryrket	15 020	11 880	12 910
Specialläraryrket ^a	1 490	2 080	2 190
Specialpedagogexamen ^a	2 340	2 570	2 660

^a Behovet enligt Trender och Prognoser 2023 har delats upp proportionerligt mellan specialläraryrket och specialpedagogexamen utifrån hur stor andel av examina utbildningarna beräknas stå för.

Förskollärarexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det finns behov och vissa förutsättningar att sätta mål för antalet förskollärarexamina under 2025–2028.

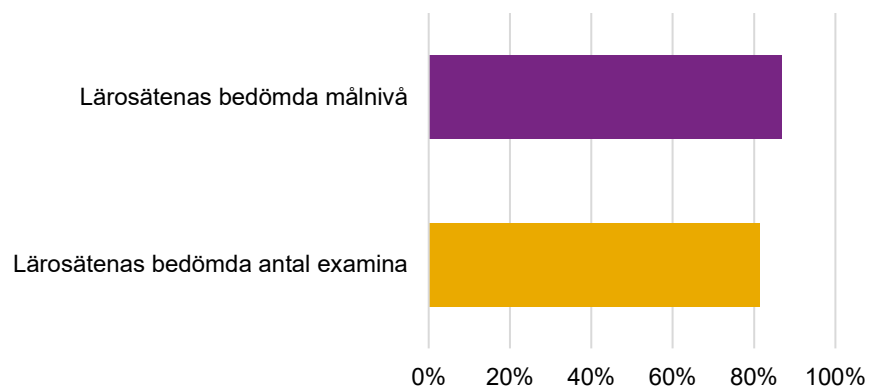
Det finns behov på arbetsmarknaden av ett ökat antal utbildade förskollärare. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet examinerade 2025–2028. Men det finns samtidigt en viss osäkerhet i svaren. Det är möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs. Samtidigt tyder vissa beskrivningar på att åtgärderna kan vara svåra för lärosätena att påverka under perioden. Exempel på en sådan åtgärd är att öka antalet sökande.

I svaren om antal examinerade och bedömd målnivå har lärosäten som utfärdar äldre motsvarande lärarexamina ombetts räkna in även dessa.

SCB bedömer att det är brist på utbildade förskollärare på arbetsmarknaden i dag och att det kommer vara viss brist även år 2040. Efterfrågan på utbildade förskollärare väntas öka något mer än tillgången framöver. Efterfrågeökningen beror i huvudsak på att andelen utbildade förskollärare väntas öka inom förskolan framöver. UKÄ:s beräknade examinationsbehov tar även hänsyn till dagens brist på utbildade förskollärare.

UKÄ:s underlag omfattar 19 lärosäten som tillsammans behöver utfärda cirka 10 730 förskollärarexamina under 2025–2028.

Figur 8. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för förskollärarexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 8 740 examina 2025–2028 vilket motsvarar 81 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 9 310 examina vilket skulle motsvara 87 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 7 procent eller totalt cirka 570 examina.

12 av de 19 lärosätena har bedömt en målnivå som är högre än det väntade antalet examina 2025–2028. Men många lärosäten verkar samtidigt notera att den bedömda målnivån ligger under det beräknade examinationsbehovet, och motiverar sin målnivå med detta i åtanke.

Några motiverar målnivån utan att det framgår om lärosätena planerar några särskilda åtgärder för att uppnå den. Det handlar till exempel om att man har kapacitet att anta fler studenter om antalet sökande ökar, eller att den bedömda målnivån är ett mål som man kan sikta mot. Ett annat exempel är att den bedömda målnivån förutsätter en förbättrad kvarvaro, utan att lärosätet har beskrivit något planerat arbete för att uppnå detta.

Tre lärosäten nämner däremot att man planerar för insatser för förbättrad genomströmning och stödåtgärder för studenter som har svårt att klara studierna. Ett lärosäte lyfter riktade marknadsföringsinsatser och satsningar för att nå personer som jobbar i förskolan men saknar förskollärarexamen.

Många lärosäten uppfattar att ett minskat, eller åtminstone inte ökat, antal sökande i förhållande till antal antagna försvårar möjligheterna att sätta högre målnivåer. Flera menar också att man har insatser för förbättrad genomströmning på plats, men att genomströmningen ändå sjunker. Ytterligare några hänvisar till att målperioden ligger förhållandevis nära i tid, vilket man menar försvårar möjligheten att sätta mål.

Grundlärarexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det finns behov och förutsättningar att sätta mål för antalet grundlärarexamina under 2025–2028.

Det finns behov på arbetsmarknaden av ett ökat antal utbildade grundlärare. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet grundlärarexamina 2025–2028. Det är samtidigt möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

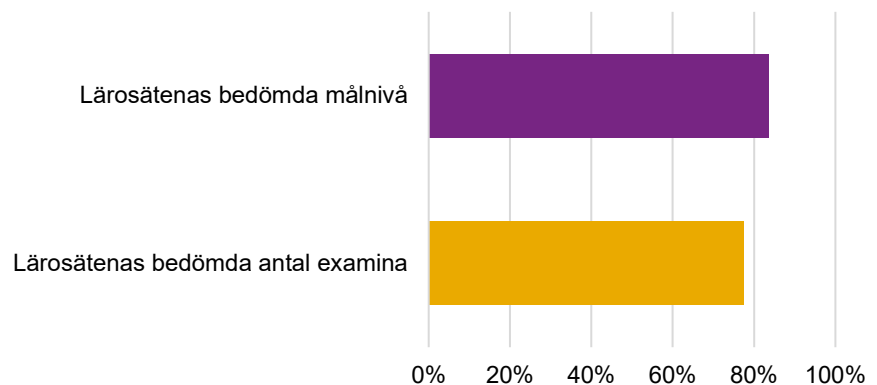
I svaren om antal examinerade och bedömd målnivå har lärosäten som utfärdar äldre motsvarande lärarexamina ombetts räkna in även dessa.

SCB bedömer att det är brist på utbildade grundlärare på arbetsmarknaden i dag. År 2040 väntas det vara viss brist på grundlärare med inriktning mot årskurs F-3 och 4-6 medan arbetsmarknadsläget väntas vara relativt balanserat för grundlärare med inriktning mot fritidshem. Efterfrågan på utbildade grundlärare med inriktning mot F-3 och 4-6 väntas öka framöver medan tillgången väntas ligga kvar på samma nivå. Efterfrågeökningen beror på i huvudsak på att utbildade grundlärare väntas ersätta dem som arbetar i skolan som grundlärare men saknar rätt examen. UKÄ:s beräknade examinationsbehov väger in dagens brist på utbildade grundlärare.

Det beräknade examinationsbehovet avser grundlärarexamen med samtliga inriktningar och tar därför inte hänsyn till skillnader i brist mellan de olika examensinriktningarna.

UKÄ:s underlag omfattar 20 lärosäten som tillsammans behöver utfärda cirka 14 830 grundlärarexamina under 2025-2028.

Figur 9. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för grundlärarexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 11 510 examina 2025-2028 vilket motsvarar 78 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 12 400 examina vilket skulle motsvara 84 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 8 procent eller totalt cirka 900 examina.

Av de totalt 20 lärosäten som bedriver grundlärarutbildning, har 13 uppgett en möjlig målnivå som är högre än det beräknade antalet examina. Men många lärosäten noterar att den bedömda målnivån ligger under det beräknade examinationsbehovet, och motiverar sin målnivå med detta i åtanke. Till exempel skriver vissa att man har möjlighet att anta fler studenter, men att detta får genomslag endast det sista året av perioden. Något lärosäte skriver att man redan har påbörjat ett arbete för att förbättra genomströmningen.

Andra lärosäten uppger att de just nu har ett gott söktryck och bra genomströmning, och att detta motiverar målnivån.

Ett lärosäte nämner att en utmaning för målnivån just för grundlärarexamen med inriktning mot fritidshem, är att yrkesverksamma som söker utbildningen är beroende av skolhuvudmännens möjlighet att ge sina anställda tjänstledigt för studier. Lärosätet nämner att man planerar att öka samverkan med politiker och tjänstemän i kommunerna med anledning av detta.

Liksom för flera andra utbildningar är det vanligt att lärosätena beskriver antalet sökande i förhållande till antalet antagna som ett hinder för en högre målnivå. De anser att de har kapacitet att anta fler studenter, men däremot inte tillräckligt med sökande. Vissa lärosäten lyfter också att utbildningarna är långa och att få åtgärder, såsom ökat stöd till studenter eller ökat antal antagna, hinner få genomslag på antalet utfärdade examina under perioden.

Yrkeslärarexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det finns ett stort behov och vissa förutsättningar för att sätta mål för antalet yrkeslärarexamina under 2025–2028.

Det finns behov på arbetsmarknaden av ett ökat antal utbildade yrkeslärare. Lärosätenas bedömda målnivåer visar att mål skulle kunna bidra till att öka antalet yrkeslärarexamina 2025–2028. Det är samtidigt möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

I de bedömda målnivåerna har två lärosäten uppgett höga målnivåer i förhållande till det beräknade antalet utfärdade examina under samma period. Dessa står tillsammans för 94 procent av den ökning av antalet examina som målnivåerna skulle kunna innebära i jämförelse med det beräknade antalet examina.

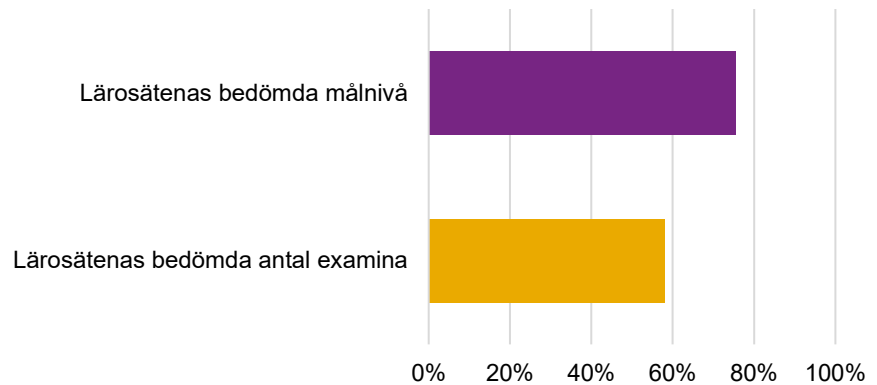
I svaren om antal examinerade och bedömd målnivå har lärosäten som utfärdar äldre motsvarande lärarexamina ombetts räkna in även dessa.

SCB bedömer att det är brist på utbildade yrkeslärare på arbetsmarknaden i dag och att bristen kommer vara stor 2040. Efterfrågan på utbildade yrkeslärare väntas öka framöver medan tillgången väntas minska. Efterfrågeökningen beror i huvudsak på att utbildade yrkeslärare väntas ersätta dem som arbetar i skolan som yrkeslärare men saknar rätt examen. Tillgången väntas i huvudsak minska på grund av stora pensionsavgångar framöver.

UKÄ:s beräknade examinationsbehov tar hänsyn till den väntande minskningen av utbildade, och dagens brist på utbildade yrkeslärare.

UKÄ:s underlag omfattar 10 lärosäten som tillsammans behöver utfärda cirka 3 140 yrkeslärarexamina under 2025–2028.

Figur 10. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för yrkeslärarexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 1 820 examina 2025–2028 vilket motsvarar 58 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 2 380 examina vilket skulle motsvara 76 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 30 procent eller totalt cirka 560 examina.

Fyra av de tio tillfrågade lärosätena har satt målnivåer som innebär en höjning i förhållande till det beräknade antalet examina. Två av dessa lärosäten bär en stor del av den höjning av antalet examinerade som målnivån skulle innebära – totalt 22 respektive 72 procent av den totala ökningen på 1 460 examina (se bilaga 3).

Det ena lärosätet hänvisar till att man för att uppnå målnivån kontinuerligt måste utveckla och utöka kontakter för VFU-platser medan det andra hänvisar till en kombination av insatser kopplade till bland annat studiestödande insatser och marknadsföring. Det tredje lärosätet som har uppgett en målnivå som är högre än antal examina svarar att man kan öka antalet examina om fler yrkesverksamma yrkeslärare söker sig till VAL (vidareutbildning av lärare) och menar att lärosätet i så fall har kapacitet att hantera detta.

Lärosätena som inte har satt någon förhöjd målnivå återkommer till att det finns för få sökande i förhållande till antal platser. Ett lärosäte nämner att man har en betydande andel sökande som inte är eller har kunnat visa sig behöriga i antagningssystemet. Det lärosätet har satsat på stöd i sökprocessen men inte uppgett någon högre målnivå. Ett annat

lärosäte hänvisar till svårigheter att hitta VFU-platser och anser att skollagen behöver ändras så att krav ställs på skolhuvudmännen att tillgängliggöra platser.

Ämneslärarexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det finns behov och förutsättningar för att sätta mål för antalet ämneslärarexamina under 2025–2028.

Det finns behov på arbetsmarknaden av ett ökat antal utbildade ämneslärare men behoven varierar beroende på ämnesinriktning och skolform. Även om ämneslärarutbildningarna är långa, visar lärosätenas bedömda målnivåer att mål skulle kunna bidra till att öka antalet ämneslärarexamina 2025–2028. Det främsta verktyget för detta är enligt lärosätenas svar kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Det är samtidigt möjligt att lärosäten kan komma att genomföra vissa av de åtgärder de beskrivit för att öka antalet examina även om mål inte införs.

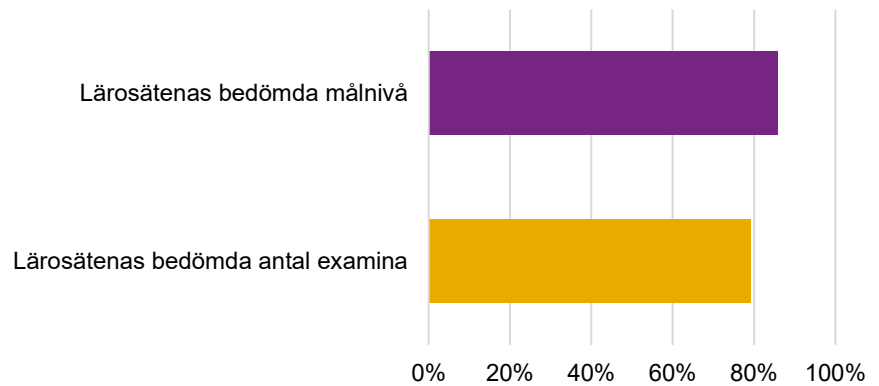
I svaren om antal examinerade och bedömd målnivå har lärosäten som utfärdar äldre motsvarande lärarexamina ombetts räkna in även dessa.

SCB bedömer att det är brist på utbildade ämneslärare på arbetsmarknaden i dag och att det kommer vara viss brist även år 2040. Efterfrågan på utbildade ämneslärare väntas öka något mer än tillgången framöver. Efterfrågeökningen beror i huvudsak på att utbildade ämneslärare väntas ersätta dem som arbetar i skolan som ämneslärare men saknar rätt examen. Arbetsmarknadsläget väntas variera beroende på ämnesinriktning och beroende på om examen avser grundskolans årskurs 7–9 eller gymnasieskolan.

UKÄ:s examinationsbehov väger in dagens brist på utbildade ämneslärare. Det beräknade examinationsbehovet avser ämneslärarexamen med samtliga inriktningar och tar därför inte hänsyn till skillnader i brist mellan de olika examensinriktningarna.

UKÄ:s underlag omfattar 27 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 15 020 ämneslärarexamina under 2025–2028.

Figur 11. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för ämneslärarexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 11 880 examina 2025–2028 vilket motsvarar 79 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 12 910 examina vilket skulle motsvara 86 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 9 procent eller totalt cirka 1 030 examina.

Totalt 17 av de 27 lärosätena som bedriver ämneslärarutbildning har uppgett en målnivå som är högre än deras bedömning av antal examina 2025–2028.

Ämneslärarexamen har en lång nominell studietid vilket präglar många av lärosätenas svar. Flera anger de studentgrupper som förväntas ta examen under 2025–2028 redan är antagna. En åtgärd som flera uppger för att ändå påverka målnivån är i stället kompletterande pedagogisk utbildning (KPU).

Sedan 2022 finns en försöksverksamhet med en KPU om 60 högskolepoäng. Några av de lärosäten som bedriver den utbildningen lyfter den som en möjlighet för att uppnå målnivån. Andra menar att KPU om 60 högskolepoäng konkurrerar om sökande med den längre KPU:n om 90 högskolepoäng. Något som de ser riskerar att minska antalet studenter på respektive KPU.

Lärosätena lyfter antalet sökande och genomströmningen som generella utmaningar, även om vissa har gjort åtgärder som de bedömer kan påverka målnivån. Några hänvisar till yrkets attraktivitet som en utmaning för att rekrytera studenter.

Avslutningsvis skriver några lärosäten att man genom lärarlyftet ger kurser som leder till att redan examinerade lärare breddar sin behörighet. Detta förändrar inte antal examina men bidrar ändå till att möta lärarbehovet.

Bristen på ämneslärare varierar mellan undervisningsämnen

Ämneslärarexamen ges med två inriktningar, grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan. Förutom inriktning har ämneslärarna också ett eller flera undervisningsämnen i sin examen. Skolverkets lärarprognos (2021) visar att risken för brist på behöriga lärare ser olika ut för olika undervisningsämnen. Matematik, teknik men också hemkunskap och slöjd är exempel på ämnen där risken för brist ser ut att vara större, medan historia och samhällskunskap inte uppvisar samma resultat. UKÄ har inte tagit hänsyn till skillnader i brist mellan undervisningsämnen. Men det är önskvärt att lärosätena tar hänsyn till att behoven av examinerade varierar mellan ämnen i dimensioneringen av ämneslärarutbildning, så att eventuella målnivåer bidrar till fler examinerade med undervisningsämnen där risken för brist framöver är större.

Speciallärarexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det inte finns tillräcklig grund för att prioritera mål för antalet speciallärarexamina under 2025–2028.

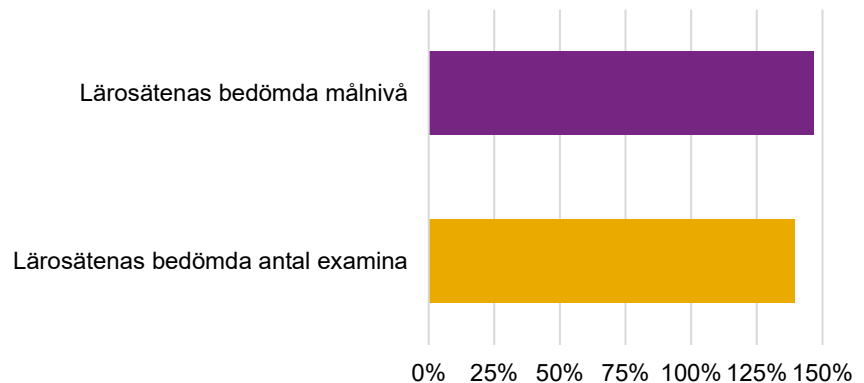
Det är brist på utbildade speciallärare på arbetsmarknaden i dag, men arbetsmarknadsläget väntas bli balanserat 2040 med nuvarande examensnivåer. Lärosätenas bedömda antal examina visar att de redan uppnår det beräknade examinationsbehovet. Det innebär att bristen på speciallärare kan minska framöver även utan mål.

SCB bedömer att det är brist på utbildade speciallärare på arbetsmarknaden i dag men att arbetsmarknadsläget väntas vara balanserat 2040. Samtidigt sker satsningar för att elever ska få ökad tillgång till speciallärare i skolan vilket kan innebära att efterfrågan ökar mer än vad prognosen visar. Detta skulle kunna leda till brist även framöver. I beräkningarna har vi inte kunnat ta hänsyn till en sådan eventuell händelseutveckling.

UKÄ:s beräknade examinationsbehov avser hur många examina som krävs för att det på sikt ska bli balans på arbetsmarknaden, och väger in dagens brist på utbildade speciallärare. SCB prognostiserar arbetsmarknadsläget för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna samlat. I beräkningen har vi delat upp examinationsbehovet utifrån hur antalet nybörjare och examensfrekvens för respektive utbildning fördelat sig hittills vilket innebär en viss osäkerhet i skattningen.

UKÄ:s underlag omfattar 10 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 1 490 speciallärarexamina under 2025–2028.

Figur 12. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för speciallärarexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 2 080 examina 2025–2028 vilket motsvarar 140 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 2 190 examina vilket skulle motsvara 147 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 5 procent eller totalt cirka 110 examina.

Fyra lärosäten uppger en högre målnivå än det antal examina som de i nuläget bedömer att de kommer utfärda. Den främsta grunden anges vara ett högt söktryck samt möjligheten att öka antalet antagna.

Specialpedagogexamen

UKÄ:s slutsats

Vår analys visar att det inte finns tillräcklig grund för att prioritera mål för antalet speciallärarexamina under 2025–2028.

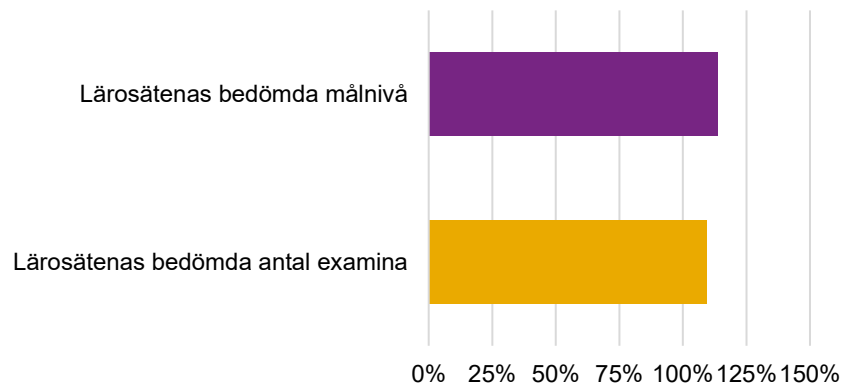
Det är brist på utbildade specialpedagoger på arbetsmarknaden i dag, men arbetsmarknadsläget väntas bli balanserat 2040 med nuvarande examensnivåer. Lärosätenas bedömda antal examina visar att de redan med dagens antal nybörjare och examensfrekvens uppnår det beräknade examinationsbehovet. Det innebär att bristen på specialpedagoger kan minska framöver även utan mål.

SCB bedömer att det är brist på utbildade specialpedagoger på arbetsmarknaden i dag men att arbetsmarknadsläget kommer vara balanserat 2040. I prognosen tar SCB viss hänsyn till dagens brist på utbildade specialpedagoger.

UKÄ:s beräknade examensbehov avser hur många examina som krävs för det på sikt ska bli balans på arbetsmarknaden. SCB prognostiserar arbetsmarknadsläget för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna samlat. I beräkningen har vi delat upp examinationsbehovet utifrån hur antalet nybörjare och examensfrekvens för respektive utbildning fördelat sig hittills vilket innebär en viss osäkerhet i skattningen.

UKÄ:s underlag omfattar 10 lärosäten som tillsammans skulle behöva utfärda cirka 2 340 speciallärarexamina under 2025–2028.

Figur 13. Lärosätenas bedömda målnivåer respektive bedömda antal examina som andel (%) av examinationsbehovet för specialpedagogexamen.

Lärosätena bedömer att de kommer utfärda cirka 2 570 examina 2025–2028 vilket motsvarar 110 procent av examinationsbehovet.

Lärosätena bedömer samtidigt att det finns förutsättningar att sätta målnivåer som uppgår till cirka 2 660 examina vilket skulle motsvara 114 procent av examinationsbehovet.

Målnivåer skulle innebära en ökning av antalet examina med 4 procent eller totalt cirka 100 examina.

Hälften av lärosätena uppger en högre möjlig målnivå än det antal examina som de i nuläget bedömer att de kommer att utfärda. Som motivering till den högre möjliga målnivån anger dessa lärosäten ett högt söktryck, en god genomströmning samt möjligheten att utöka antalet platser på utbildningen. Något lärosäte betonar också vikten av samverkan med andra aktörer för att nå ut till blivande studenter inom bland annat lärarlyftet.

Sammanlagda uppgifter för speciallärarexamen och specialpedagogexamen

I Trender och Prognoser 2023 prognostiseras utvecklingen av tillgång och efterfrågan för speciallärarutbildning och specialpedagogutbildning samlat. Om vi slår samman lärosätenas bedömningar för båda dessa examina motsvarar deras bedömda målnivåer cirka 4 850 examina, vilket skulle motsvarar 126 procent av det beräknade examinationsbehovet för 2025–2028. Målnivåerna skulle innebära en ökning med cirka 200 examina jämfört med hur många examina lärosätena annars bedömer att de kommer utfärda, vilket motsvarar cirka 4 procent.

UKÄ har delat upp examinationsbehovet per examen i våra beräkningar utifrån en uppskattning av hur antalet examina kommande år kan komma att fördelas mellan de två utbildningarna.

Mål för antal examina 2025–2028 och på längre sikt

Varje lärosäte ansvarar för sitt utbildningsutbud, sina utbildningsupplägg och utbildningarnas kvalitet. Lärosätena är också ansvariga för sin ekonomi och dimensioneringen av sitt utbildningsutbud i relation till den. Allt detta har bäring på antalet examinerade i dag och framöver. Samtidigt finns det många faktorer som lärosätena både påverkas av och behöver ta hänsyn till i det arbetet, och som därmed också kan påverka vilka målnivåer som är nåbara under en viss period.

Här beskriver vi centrala förutsättningar för att examinera fler studenter under 2025–2028 och på längre sikt.

Många yrkesexamina omfattar minst tre års heltidsstudier

UKÄ:s uppdrag att ta fram underlag för målnivåer och urvalet av utbildningar för vilka det bör sättas mål, är avgränsat till perioden 2025–2028. Det är en målperiod som ligger relativt nära i tid, vilket påverkar vilka verktyg som kan användas för att uppnå en ökning av antalet utfärdade examina.

De flesta yrkesexamensprogram omfattar minst tre års heltidsstudier, och många utbildningar inom lärar- och förskollärområdet samt hälso- och sjukvårdsområdet är längre än så. Till exempel omfattar ämneslärarexamen studier om som mest 330 hp, vilket motsvarar 5,5 års heltidsstudier.

Dessutom förekommer det att utbildningen tar längre tid för den enskilda studenten att genomföra. Det kan bero på deltidstudier, men också på individuella omständigheter som exempelvis behov av omexaminationer, studieuppehåll, sjukskrivningar och föräldraledighet. Till exempel var det läsåret 2022/23 mellan 70 och 75 procent av dem som tog en förskollärarexamen, grundlärarexamen eller ämneslärarexamen, som gjorde det inom den nominella studietiden plus en termin.³⁰ Det här innebär att mellan 25 och 30 procent av de examinerade hade tagit längre tid på sig att slutföra utbildningen.

³⁰ Universitetskanslersämbetets statistikdatabas (2024). Andel examinerade inom normalstudietid 2022/23. <https://www.uka.se/integrationer/hogskolan-i-siffror/statistik?statq=https://statistik-api.uka.se/api/totals/83> Hämtat den 2024-05-22

Att utbildningarna är långa och att studenter dessutom i vissa fall tar längre tid än den nominella studietiden på sig att avlägga sin examen, innebär att lärosätena har relativt små möjligheter att uppfylla målnivåerna 2025–2028 genom att anta fler studenter. De studenter som förväntas examineras år 2025–2028 har i många fall redan påbörjat utbildningarna (tabell 6).

Tabell 6. Beskrivning av nybörjartermin enligt nominell studietid på heltid beroende på omfattningen på examen. Nybörjarterminer som är vita infaller innan den kommande målperiodens startår (2025) och nybörjarterminer som är lila infaller under målperioden (2025–2028).

hp	Exempel på examen	Examensår och examenstermin							
		2025		2026		2027		2028	
		vt	ht	vt	ht	vt	Ht	vt	ht
60	Specialistsjuksköterskeexamen Förkortad KPU (försök)	ht 24	vt 25	ht 25	vt 26	ht 26	vt 27	ht 27	vt 28
75	Specialistsjuksköterskeexamen: distriktssköterska KPU grundläraresexamen (försök)	vt 24	ht 24	vt 25	ht 25	vt 26	ht 26	vt 27	ht 27
90	Barnmorskeexamen KPU Yrkesläraresexamen Specialläraresexamen Specialpedagogexamen	vt 24	ht 24	vt 25	ht 25	vt 26	ht 26	vt 27	ht 27
180	Fysioterapeutexamen Röntgensjuksköterskeexamen Sjuksköterskeexamen Tandhygienistexamen Grundläraresexamen: fritidshem	ht 22	vt 23	ht 23	vt 24	ht 24	vt 25	ht 25	vt 26
210	Förskolläraresexamen	vt 22	ht 22	vt 23	ht 23	vt 24	ht 24	vt 25	ht 25
240	Grundläraresexamen: F–3 Grundläraresexamen: 4–6 Ämnesläraresexamen: 7–9	ht 21	vt 22	ht 22	vt 23	ht 23	vt 24	ht 24	vt 25
270	Ämnesläraresexamen: 7–9	vt 21	ht 21	vt 22	ht 22	vt 23	ht 23	vt 24	ht 24
300	Ämnesläraresexamen: gymnasieskolan	ht 20	vt 21	ht 21	vt 22	ht 22	vt 23	ht 23	vt 24
330	Ämnesläraresexamen: gymnasieskolan	vt 20	ht 20	vt 21	ht 21	vt 22	ht 22	vt 23	ht 23

Målnivåerna under 2025–2028 för de längre utbildningarna behöver därför i stor utsträckning ta hänsyn till det antal studenter som redan i dag är inskrivna. Däremot ser det ut att finnas förutsättningar för att studenter som antas till kortare utbildningar (högst 90 hp) både hinner antas och ta examen under målperioden.

Förbättrad genomströmning

Ett ökat antal examinerade behöver inte enbart uppnås med att fler söker och påbörjar en utbildning. Fler skulle också kunna examineras med samma antal antagna, om examensfrekvensen bland nybörjarna ökade. Styr- och resursutredningen (2019:6) föreslog målnivåer som en modell för att uppnå fler examinerade och samtidigt öppna upp fler verktyg än att anta fler studenter. Utredningen menar bland annat att mål för antal examina möjliggör arbete med förbättrad genomströmning.

I UKÄ:s redovisning av mål för antal examina 2021–2024 konstaterade vi att genomströmningen varierar mellan utbildningar och lärosäten. Detta indikerar att det finns potential att öka antalet examina genom högre genomströmning. Men vi konstaterade också att benägenheten att ta examen varierar beroende på individers gymnasiebetyg och bakgrund samt att utbildningarnas upplägg och innehåll kan påverka avhopp. Likaså kan omvärldsläget påverka om och i vilken takt som studenterna tar examen, exempelvis har lärosätena tidigare rapporterat att den ekonomiska utvecklingen har medfört att fler studenter arbetar parallellt med studierna och att man uppfattar att detta riskerar att förlänga studietiden.

I det löpande arbetet med mål för antal examina har lärosätena i dialoger och skriftliga underlag återkommit till genomströmningen som en möjlig åtgärd för att öka antal examina. Flera lärosäten har uppgett att man arbetar för att förbättra genomströmningen. Samtidigt framför också några lärosäten att möjligheterna att åtgärder ska hinna få genomslag på antal examinerade 2025–2028 är begränsade.

Riksrevisionens granskning av arbetet för att minska studentavhopp

Riksrevisionen genomför nu en granskning av lärosätenas, Universitetskanslersämbetets och regeringens arbete för att minska studentavhopp. Granskningen fokuserar på studentavhopp inom grundskolelära-, sjuksköterske- och högskoleingenjörsutbildningar. Granskningsresultaten kan tänkas visa på behov av ytterligare åtgärder, till exempel på lärosätetsnivå. Genomförandet av sådana åtgärder kan i sin tur ha konsekvenser för möjligheterna att utöka antalet studenter. Rapporten kommer preliminärt att publiceras i oktober 2024.

Tillgodoräknande som möjlighet

Förutom arbete med förbättrad genomströmning, betonade Styr- och resursutredningen (2019:6) även arbete med tillgodoräknande som ett potentiellt verktyg att öka antal examinerade. Varken i de skriftliga svaren eller i dialogerna har lärosätena uppgett att man i någon större utsträckning planerar för att på nya sätt uppmuntra till eller arbeta med tillgodoräknande av utbildning för att uppnå fler examina 2025–2028.

En tänkbar förklaring kan vara att kurser inom utbildningsprogram oftast ges med en bestämd periodicitet. Möjligheterna att anpassa en students studiegång utifrån ett beviljat tillgodoräknande kan därför vara små. Ett beviljat tillgodoräknande kan därmed leda till att en student inte läser hela utbildningen, men tidpunkten för slutförandet blir detsamma som om studenten inte hade tillgodoräknat delar av utbildningen.

Att öka antalet examinerade inom befintliga resursramar

En central förutsättning för utbildningsplanering är hur regeringen fördelar resurser på olika lärosäten och hur lärosätena därefter fördelar resurserna för att dimensionera sina utbildningsutbud.

Såväl i de skriftliga underlagen som UKÄ begärde in inom ramen för uppdraget, som i de dialoger som UKÄ har hållit med lärosätena och den rådgivande gruppen, har frågan om resurstilldelningssystemet kommit upp.

Flera lärosäten har fört fram att resurstilldelningssystemet och dess ingående ersättningsnivåer verkar begränsande för möjligheten att utbilda fler studenter. Det som lärosätena då framför allt syftar på är att om ett lärosäte som uppnår takbeloppet, ska utöka en utbildning, så måste en motsvarande reducering i studentvolymen göras för en annan utbildning vid lärosätet. Det här innebär att om mål för antal examina medför att man måste omfördela resurserna internt på lärosätet, kan uppdraget få konsekvenser för andra utbildningar som lärosätet ger.

Så finansieras grundutbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå finansieras framför allt av statliga anslag som anvisas direkt från riksdagen till lärosätena. För alla statliga lärosäten förutom Sveriges lantbruksuniversitet och Försvarshögskolan består anslaget av ett takbelopp. Takbeloppet är den högsta totala ersättningen som lärosätet kan få i ramanslag. Även Chalmers tekniska högskola och Stiftelsen högskolan i Jönköping har takbelopp.

Ersättningen beräknas utifrån antalet helårsstudenter och helårsprestationer som lärosätet har för varje utbildningsområde. Regeringen beslutar inom vilka utbildningsområden respektive lärosäte får avräkna helårsstudenter och helårsprestationer men lärosätet själv avgör till vilket eller vilka utbildningsområden varje kurs vid lärosätet ska klassificeras. Lärosätet avgör också hur många studenter de antar till de olika kurserna som förknippas med respektive utbildningsområde.³¹ Det här innebär att

³¹ För de konstnärliga utbildningsområdena finns en begränsning för hur många helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) som får avräknas.

lärosätena relativt fritt kan besluta om dimensioneringen av olika utbildningar inom ramen för takbeloppet.

I resurstilldelningssystemet finns möjlighet för lärosätena att spara både outnyttjat takbelopp samt ekonomiskt värde av helårsstudenter och helårsprestationer mellan budgetåren. Det ger lärosätena möjligheter att balansera anslag mellan budgetåren och parera skillnader i studenternas efterfrågan på utbildning.³²

Aspekter som kan påverka antalet examinerade på längre sikt

Hittills har vi beskrivit utmaningar och möjligheter som påverkar förutsättningarna för att uppnå eventuella målnivåer 2025–2028. I dialog med lärosätena och i UKÄ:s tidigare analyser av utbyggnaderna 2015–2018 och mål för antal examina 2021–2024 har det även framkommit aspekter som kan ha viss inverkan 2025–2028 och på lång sikt få större påverkan på antal examinerade.

Fler sökande för att anta fler och förbättra genomströmningen

Flera av utbildningarna inom lärar- och förskolläraryrket samt hälso- och sjukvårdsområdet har många behöriga förstahandssökande. Men för flera av utbildningarna antar också lärosätena redan en stor del av de sökande. Om lärosätena då ökar antalet antagna, finns risk att fler med lägre meritvärden antas. Eftersom studenter med lägre gymnasiebetyg oftare hoppar av utbildningarna, riskerar detta att leda till ökade avhopp. Sammantaget innebär detta att förutsättningarna för att anta ännu fler studenter ibland är begränsade.

Analogt med detta har flera lärosäten i dialoger med UKÄ och i de skriftliga svaren hänvisat till att vissa utbildningar inom lärar- och förskolläraryrket har ett lågt antal sökande i förhållande till samhällets behov av lärare och antalet tillgängliga utbildningsplatser. Detta menar de begränsar möjligheten att utbilda fler studenter. En del lärosäten har fört liknande resonemang om vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Befolkningsstrukturen påverkar antalet sökande

Benägenheten att söka till högskoleutbildning är nära sammankopplad med ålder. Det här innebär att förändringar i befolkningsstrukturen kan leda till ett förändrat antal sökande till högskolan, utan att intresset för studier egentligen har förändrats.

³² Universitetskanslersämbetet (2023). *Universitet och högskolor. Årsrapport 2023*.

I UKÄ:s uppföljning av mål för antal examina 2021–2024 konstaterade vi att antalet 19–25 åringar i befolkningen bedöms öka de närmaste tio åren. Mot bakgrund av detta kan antalet sökande till högskolan också förväntas öka, även om andelen av befolkningen som söker skulle vara oförändrad eller till och med något mindre än idag.

Det här innebär att det finns vissa möjligheter att även antalet sökande till de utbildningar som vi belyser här kan öka framöver. Det förutsätter dock att de sökande är intresserade av utbildningarna och de målyrken som de är förknippade med. Det förutsätter också att de sökande har den behörighet som krävs.

Ökat intresse för målyrket kan öka antalet sökande

Både för hälso- och sjukvårdsområdet och lärar- och förskollärområdet har lärosätena fört resonemang om att utbildningarnas attraktivitet påverkas både av utbildningarnas och yrkenas dragningskraft. Baserat på detta har lärosätena påpekat att det behövs ytterligare samhällsinsatser för att göra skolan till en attraktiv arbetsmiljö och för att stärka vård- och hälsoprofessionernas arbetsvillkor.

Förändrade antagningskrav utgör en osäkerhetsfaktor

I sina svar hänvisar lärosätena också till eventuella kommande förslag från den pågående utredningen Utveckla lärar- och förskolläraryt utbildningarna (Dir. 2023:111). De lärosäten som nämner utredningen menar att eventuellt höjda antagningskrav till lärarutbildningarna utgör en osäkerhetsfaktor för möjligheten att kunna bedöma antalet framtida studenter. Man menar då att det är svårt att avgöra hur många som kommer vara behöriga framöver.

Detta är en upplevd osäkerhetsfaktor från lärosätenas sida, och något som gör lärosätena osäkra på antalet examinerade på längre sikt. Eftersom utredningen fortfarande pågår är det i nuläget inte klart vad utredningen kommer fram till eller vilka konsekvenserna blir.

Pågående utredning: Utveckla lärar- och förskolläraryt utbildningarna

Regeringen har uppdragit åt en särskild utredare att föreslå åtgärder för att utveckla lärar- och förskolläraryt utbildningarna, i syfte att höja utbildningarnas kvalitet och yrkenas status och attraktivitet (dir. 2023:111). Regeringen har tidigare gett Universitets- och högskolerådet i uppdrag att analysera konsekvenser av att införa krav på betyg C i undervisningsämnena, för behörighet till ämneslärarutbildning. Universitets- och högskolerådets analys visade att ett sådant krav bland annat skulle leda till färre behöriga sökande och ett minskat antal studenter, åtminstone på kort sikt.

I den nu pågående utredningen ingår att ge förslag till hur antagningskraven till lärar- och förskolläraryt utbildningar kan höjas. Utredningens förslag behöver inte korrespondera med det förslag som tidigare utreddes av

Universitets- och högskolerådet. Utredningen ska även lämna förslag om hur vissa ämnen i ämneslärarutbildningen kan koncentreras till färre lärosäten. Uppdraget ska redovisas senast den 29 november 2024

Tillgången till forskarutbildade lärare, VFU-platser och forskningsresurser

När intresset för en utbildning är tillräckligt stort kan det finns vissa förutsättningar att anta fler sökande än i dag. Samtidigt innebär fler antagna studenter utmaningar, inte minst gällande tillgången till undervisande personal, VFU-platser och forskningsresurser.

Bristen på undervisande personal med forskarexamen har framkommit som en utmaning i både UKÄ:s utbildningsutvärderingar inom lärar- och förskolläraryrket och utbildningsutvärderingen av specialistsjuksköterskeutbildningarna samt den tematiska utvärderingen av sjuksköterskeutbildningen. Ett underskott blir en utmaning eftersom forskarutbildad personal är en förutsättning för att en utbildning ska kunna bedrivas med hög kvalitet.

Även i de skriftliga svaren och i dialogerna med UKÄ förde lärosäten fram att om utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet ska växa är det nödvändigt att först säkerställa tillgången till adekvat disputerad lärarkompetens, vilket i sin tur kräver satsningar på forskarutbildning inom området.

För både lärar- och förskolläraryrket och hälso- och sjukvårdsområdet har lärosätena även påtalat tillgången till platser för VFU som en omständighet som påverkar hur många studenter som kan antas.

I synnerhet när det gäller sjuksköterskeutbildning hänvisade många också till artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet och den bestämmelse som trädde i kraft i februari 2023. Enligt bestämmelsen ska bilaga 4 till högskoleförordningen ange det minsta antalet timmar som vissa utbildningar som leder till yrkesexamina ska omfatta, i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet. Flera lärosäten hänvisade till att detta kommer öka behovet av VFU-platser ytterligare, något som kan försvåra möjligheterna att anta fler studenter till just sjuksköterskeutbildning.

Yrkeskvalifikationsdirektivet

Yrkeskvalifikationsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG från den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU) syftar till att möjliggöra den fria rörligheten. I direktivet finns krav gällande ett flertal olika utbildningars utformning och innehåll. Till exempel ska sjuksköterskeutbildning omfatta minst tre års heltidsutbildning eller 4 600 timmars teoretisk och klinisk undervisning, varav den teoretiska undervisningen ska utgöra minst en tredjedel och den kliniska undervisningen minst hälften av den föreskrivna minimitiden för utbildningen (avsnitt 3, artikel 31).

För att fullgöra Sveriges skyldighet att implementera yrkeskvalifikationsdirektivet har regeringen infört en ny bestämmelse, 6 kap. 17 a § högskoleförordningen, som trädde i kraft den 24 februari 2023. Enligt bestämmelsen ska bilaga 4 till högskoleförordningen ange det minsta antalet timmar som vissa utbildningar som leder till yrkesexamina ska omfatta, i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet.

Betänkandet *Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen* (SOU 2024:9) gör bedömningen att merparten av de lärosäten som bedriver sjuksköterskeutbildning behöver vidta åtgärder för att utbildningen ska leva upp till kravet på klinisk utbildning.

UKÄ:s slutsatser och rekommendationer

UKÄ:s uppdrag om mål för antal examina 2025–2028 avser att ta fram underlag för lärosättesvisa målnivåer och urvalet av utbildningar för vilka det bör sättas mål. Uppdraget har varit att göra detta utifrån de kompetensbehov och förutsättningar som finns.

Denna rapport är tänkt att i sin helhet fungera som ett underlag till regeringen. I rapporten kartlägger vi kompetensbehoven för yrkesexamina som leder till eller förknippas med legitimation. Vi har även bjudit in berörda lärosäten att lämna skriftliga underlag kring vilka målnivåer de bedömer är möjliga för 13 olika examina. Lärosätena har också fått motivera sina målnivåer. Vi har i tidigare kapitel redogjort för vår analys av deras svar.

I slutändan är det regeringen som avgör om mål för antal examina ska sättas 2025–2028, vilka examina målen i så fall ska gälla för och hur höga målen ska vara. UKÄ lämnar i det här kapitlet ett antal rekommendationer och förslag till regeringen inför den processen. De grundar sig i det underlag som vi har tagit fram, den fördjupning som vi har gjort för 13 yrkesexamina och de dialoger med olika parter som vi har haft inom ramen för uppdraget.

Sammanfattning av rekommendationer och förslag

- Regeringen bör överväga att slå samman eventuella mål för sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen.
- Regeringen bör tydliggöra konsekvenserna av målnivåerna.
- Eventuella mål för 2025–2028 bör följas upp och samtliga examina oavsett utbildningsväg bör räknas in.
- Processen att ta fram underlag till mål för en eventuell kommande målperiod efter 2028 bör initieras i god tid.
- Utvärdera mål för antal examina som styrmodell för att examinera fler inom vissa områden.

UKÄ:s beräkningar och analys utgår från tillgänglig information om framtida tillgång och efterfrågan på utbildade. Men det är viktigt att komma ihåg att prognoser bygger på antaganden, och det är inte känt hur faktorer i omvärlden påverkar det faktiska utfallet framöver. Till exempel skulle det försämrade ekonomiska läget kunna innebära en risk att kommuner och enskilda huvudmän bedömer att de inte har förutsättningar att anställa lärare i den utsträckning som Trender och Prognoser 2023 (SCB) vägt in i sina beräkningar. Det kan då få följden att efterfrågan på examinerade lärare blir mindre än beräknat, även om

det för likvärdigheten och kvaliteten i svensk skola är önskvärt att andelen legitimerade och behöriga lärare ökar. I sammanhanget bör också nämnas att det finns kortare vägar för lärare och förskollärare som arbetar i skolan men saknar examen att vidareutbilda sig och bli examinerade.

Behov och förutsättningar för målnivåer för åtta examina

UKÄ:s analys visar att av de yrkesexamina som vi har fördjupat oss i, finns det behov och i varierande grad förutsättningar för målnivåer för fyra yrkesexamina inom hälso- och sjukvårdsområdet samt de fyra grundläggande yrkesexamina inom lärar- och förskollärområdet. Dessa är:

- biomedicinsk analytikerexamen
- fysioterapeutexamen
- sjuksköterskeexamen
- specialistsjuksköterskeexamen
- förskolläraryexamen
- grundläraryexamen
- yrkesläraryexamen
- ämnesläraryexamen.

I vår analys har vi tittat på kompetensbehoven tillsammans med förutsättningarna för att lärosätenas bedömda målnivåer bidrar till fler examina än antalet de redan bedömer att de kommer utfärda. Underlaget visar att det finns behov och i varierande grad förutsättningar att sätta målnivåer som kan bidra till en förbättrad kompetensförsörjning för var och en av de åtta examina som listas ovan.

Skälen till urvalet av examina

Det fanns i huvudsak två skäl till att ställa frågor till lärosätena om just de 13 examina som vi valde. För flertalet väntas efterfrågan överstiga tillgången på utbildade framöver, vilket möjliggör beräkningar av hur många som behöver examineras kommande år för att möta skillnaden mellan tillgång och efterfrågan. Beräkningarna utgår från SCB:s Trender och Prognoser 2023.

För några examina som har mål 2021–2024 finns inte samma förutsättningar att beräkna hur stort examinationsbehovet är kommande fyra åren. Eftersom lärosätena fortfarande har antalsmål för dessa examina har vi bett om lärosätenas bedömningar även i dessa fall. Det av UKÄ beräknade examinationsbehovet motsvarar då det prognostiserade antalet examina som lärosätena beräknas utfärda 2025–2028.

Det här betyder att vi fördjupade oss i en delmängd av de yrkesexamina som leder till eller förknippas med legitimationsyrken. I bilaga 1 finns en sammanställning av tillgänglig information om arbetsmarknadsläget för

samtliga sådana examina som ingår i Trender och prognoser 2023. Där finns också det prognostiserade antalet examina för dessa.

Lärosätenas bedömda målnivåer visar befintliga förutsättningar

UKÄ har beräknat hur stort examinationsbehovet är och lärosätena har gjort bedömningar av möjliga målnivåer utifrån sina förutsättningar. Vår analys visar att det finns behov och i varierande grad förutsättningar att ta fram målnivåer för åtta yrkesexamina inom hälso- och sjukvårdsområdet och lärar- och förskollärområdet.

UKÄ:s beräkningar tar enbart hänsyn till arbetsmarknadens behov men av lärosätenas bedömda målnivåer framgår att lärosätenas förutsättningar att uppfylla dem i många fall är begränsade. Om mål för 2025–2028 sätts högre än de nivåer som lärosätena själva bedömer är möjliga, ökar risken för att lärosätena med nuvarande förutsättningar inte kan nå målen.

Det är också troligt att antalet examina som tilldelas mål påverkar lärosätenas förutsättningar att rikta resurser och i övrigt anpassa utbildningsutbudet efter målnivån.

Rekommendation: Regeringen bör överväga att slå samman eventuella mål för sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen

Specialistsjuksköterskeexamen är en påbyggnadsutbildning för sjuksköterskor. Det framgår att lärosätena är osäkra på hur bristen på grundutbildade sjuksköterskor kommer påverka möjligheten att utbilda fler specialistsjuksköterskor kommande år.

Om regeringen överväger att införa mål för antalet sjuksköterskeexamina och antalet specialistsjuksköterskeexamina 2025–2028 menar UKÄ att regeringen bör överväga att slå samman målen för dessa examina.

En sammanslagen målnivå kan skapa flexibilitet för lärosätena att anpassa resurserna efter hur förutsättningarna ser ut under perioden.

Vissa omständigheter kan ha påverkat lärosätenas svar

I dialogen med UKÄ och i de inskickade svaren har lärosäten lyft att de inte känner till vilka konsekvenser en ouppfylld respektive uppfylld målnivå skulle kunna leda till för det enskilda lärosätet, inte minst kopplat till resurser för utbildningen.

Lärosäten har också påpekat att om takbeloppet för respektive högskola eller universitet förblir detsamma, ser de att mål för antal examina kan leda till minskade studentvolymen för utbildningar som inte berörs av

målen. Det finns en osäkerhet hos lärosätena om detta är ett syfte med uppdraget om mål för antal examina eller inte.

En annan aspekt som kan ha påverkat lärosätenas bedömda målnivåer är det antal examina som ingick i underlaget som UKÄ skickade ut. Det är troligt att lärosätena i sina bedömningar av möjliga målnivåer har tagit hänsyn till att samtliga 13 examina kan komma att få antalsmål 2025–2028. Det är möjligt att lärosätenas bedömningar av målnivåer skulle kunna förändras om fler eller färre antal examina skulle komma att omfattas av mål, eftersom fördelningen av resurser då kan påverkas.

Rekommendation: Regeringen bör tydliggöra konsekvenserna av målnivåerna

Lärosätena har alltså nämnt en viss osäkerhet kring konsekvenserna av målnivåerna. Det är troligt att den osäkerheten har haft inverkan på de bedömda målnivåer som lärosätena har lämnat till UKÄ.

Baserat på detta rekommenderar UKÄ att regeringen tydliggör konsekvenserna av målnivåerna.

Mål för antal examina som modell behöver följas upp och utvärderas

Lärosätena har i uppdrag att dimensionera utbildningsutbudet efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Dessutom har regeringen de senaste åren gett uppdrag om utbyggnader av utbildningar och mål för antal examina i syfte att öka tillgången på utbildade inom vissa områden.

Det är viktigt att uppdrag som berör dimensioneringen av högskoleutbildning följs upp och utvärderas, både för att se vilket genomslag de får men också för att se i vilken utsträckning syftet med uppdragen uppfylls. UKÄ har följt upp de tidigare utbyggnaderna och lärosätenas mål för antal examina perioden 2021–2024. Riksrevisionen har tidigare också granskat regeringens styrning av riktade utbyggnadsuppdrag till universitet och högskolor.

Rekommendation: Eventuella mål för 2025–2028 bör följas upp och samtliga examina oavsett utbildningsväg bör räknas in

Enligt uppdragen till lärosätena ska målen för 2021–2024 följas upp i lärosätenas årsredovisningar. Varje lärosäte ska då redovisa antalet utfärdade examina inom respektive område de senaste tre åren för berörda yrkesexamina samt vilka åtgärder som har vidtagits för att uppnå målen. UKÄ anser att även eventuella mål för 2025–2028 bör följas upp.

Av årsredovisningarna för innevarande målperiod framgår att lärosätena har hanterat exempelvis äldre lärarexamina eller examina via KPU på

olika sätt. I bedömningarna av målnivåer för 2025–2028 har UKÄ bett lärosätena att för de grundläggande lärar- och förskollärarexamina ta hänsyn till samtliga utbildningar som leder till någon av de aktuella examina. Vi har även bett lärosätena att inkludera äldre motsvarande lärarexamina. Till exempel ska äldre lärarexamina mot grundskolans senare år eller gymnasiet redovisas under ämneslärarexamen.

Efter frågor från lärosäten har vi också meddelat att även examina som nås efter genomförd uppdragsutbildning bör räknas in.

För arbetsmarknadens kompetensbehov är antalet som har en utbildning som ligger till grund för legitimation det relevanta. Däremot är det mindre relevant vilken utbildningsväg som studenterna har tagit. UKÄ anser därför att antalet examina ska följas upp oavsett väg.

Tabell 7. Exempel på förslag på redovisning.

	Ämneslärarexamen	Äldre motsvarande examen, till exempel lärarexamen mot grundskolans senare år och/eller gymnasieskolan
Antal examina	80	10

Därmed är UKÄ:s samlade rekommendation att målen för 2025–2028 bör följas upp och samtliga examina oavsett väg bör räknas in.

Förslag: Processen att ta fram underlag till mål för en eventuell kommande målperiod efter 2028 bör initieras i god tid

Många utbildningar som leder till yrkesexamina innebär heltidsstudier om tre till sex år. Lärosätena har ofta en planeringshorisont som sträcker sig ett antal år framåt. I dialogerna har lärosätena påpekat att möjligheterna att examinera fler är begränsade för en målperiod nära i tid. Det gäller även om åtgärder som förbättrad genomströmning används.

Det är därför tydligt att processen för att förbereda för ett ökat antal examinerade gynnas av en längre framförhållning. UKÄ ser därför att arbete med dialoger och urval av utbildningar med fördel kan inledas i sådan tid att lärosätena hinner genomföra tillräckliga åtgärder. UKÄ ser samtidigt att målnivåer behöver anpassas till hur behoven utvecklas kommande år.

Därför föreslår UKÄ att processen att ta fram underlag till mål för en eventuell kommande målperiod efter 2028 initieras i god tid.

Förslag: Utvärdera mål för antal examina som styrmodell för att examinera fler inom vissa områden

I både Styr- och resursutredningen (SOU 2019:6) samt Riksrevisionens granskning och den måluppfyllelseanalys som UKÄ gjorde av utbyggnadsuppdragen, lyftes mål för antal examina som en möjlig väg för att arbeta med lösningar med antal examinerade snarare än antalet nybörjare i fokus. Styr- och resursutredningen nämnde till exempel arbete med genomströmning och tillgodoräknande.

Utifrån dialogerna med lärosätena och de skriftliga svar som de har lämnat till oss, verkar dock förutsättningarna vara begränsade när det gäller att jobba med sådana verktyg i den utsträckning att det får genomslag på antal examinerade i närtid. Många lärosäten arbetar med genomströmningsfrågor på olika sätt, men flera av dem menar att detta snarare får genomslag på längre sikt. På längre sikt påverkas också antal examinerade av bland annat antal sökande, antagna, VFU-platser och tillgång till forskarutbildade lärare på utbildningarna.

Likaså kan mål för antal examina leda till att utbildningar till andra yrken där det råder brist nedprioriteras i den interna resursfördelningen på lärosätena. Detta skulle kunna få konsekvensen att bristsituationen blir än mer akut för sådana yrken.

UKÄ kan därför avslutningsvis konstatera att det finns behov av fördjupad kunskap om hur man bäst uppnår syftet att examinera fler till de delar av arbetsmarknaden där efterfrågan förväntas vara större än antalet utbildade. Detta har kommit upp både i dialoger med den rådgivande gruppen som UKÄ haft inom ramen för detta uppdrag, och i dialogseminarierna med lärosäten.

Om mål för antal examina fortsätter användas, föreslår UKÄ att mål för antal examina som styrmodell för att examinera fler inom vissa områden utvärderas.

Referenser

Rapporter

Dir. 2023:111. *Kommittédirektiv. Utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna.*

Gribbe, Johan (2022). *Förändring och kontinuitet. Reformen inom högre utbildning och forskning 1940 – 2020.* Stockholm: Universitetskanslersämbetets publikationer

Nationella vårdkompetensrådet (2023). *Kompetensförsörjning av barnmorskor i förlossningsvården. Uppdrag att föreslå insatser för att stärka attraktiviteten och kompetensförsörjningen av barnmorskor i förlossningsvården S2022/00902.*

Riksrevisionen (2021). *Riktade utbyggnadsuppdrag till universitet och högskolor - regeringens styrning genom utformning och uppföljning.* RIR 2021:1

Skolverket (2021). *Lärarytprognos 2021.* dnr.5.1.3–2020:1396

Socialstyrelsen (2022). *Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvård samt tandvård. Nationella planeringsstödet 2022.*

Socialstyrelsen (2023). *Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvård samt tandvård. Nationella planeringsstödet 2023.*

Statens offentliga utredningar SOU (2019:6). *Betänkande av Styr- och resursutredningen (Strut). En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan.*

Statens offentliga utredningar SOU (2024:9). *Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen.*

Statistikmyndigheten SCB (2018). *Matchningen på arbetsmarknaden – sambandet mellan utbildning och yrke*

Statistikmyndigheten SCB (2022). *Vilka utbildningar ger jobb? Arbetskraftsbarometern 2022.*

Statistikmyndigheten SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023. Befolkning, utbildning, arbetsmarknad – med sikte på år 2040.*

Universitetskanslersämbetet (2022). *Uppföljning av mål för antal examina – Delredovisning 1.*

Universitetskanslersämbetet (2023). *Måluppfyllelseanalys för utbyggnaderna av utbildningar 2015–2018 Redovisning av ett regeringsuppdrag.* Rapport 2023:4

Universitetskanslersämbetet (2023). *Universitet och högskolor. Årsrapport 2023.*

Universitetskanslersämbetet (2024). *Mål för antal examina 2021–2024. Redovisning av ett regeringsuppdrag.*

Universitetskanslersämbetet (2024). *Uppföljning och utvärdering av mål för nyrekryterade professorer och biträdande lektorer.* Rapport 2024:8.

Universitetskanslersämbetet (2024). *Mål för nyrekryterade professorer och biträdande lektorer 2025–2028.* Rapport 2024:16

Regleringsbrev

Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Universitetskanslersämbetet (2021-12-16 samt ändringsbeslut 2022-06-30)

För vart och ett av de aktuella lärosätena: Regleringsbrev för budgetåret 2021 (ändringsbeslut 2021-10-15)

Övriga referenser

Arbetsförmedlingen (2024). *Yrkesbarometer april 2024.*

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG från den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU från den 20 november 2013 om ändring av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Förordning (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet.

Pressmeddelande, ”Regeringen sätter nya mål för universitet och högskolor”, 2021-10-22:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/10/regeringen-satter-nya-mal-for-universitet-och-hogskolor/>

Prop. 2023/24:1 *Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.*

Regeringskansliet (2020). U2020/05020. ”Utvecklad resultatstyrning: förfrågan om att inkomma med bedömning avseende nivåer på mål för vissa yrkesexamina”.

Riksrevisionen granskar genomströmning,
<https://www.riksrevisionen.se/om-riksrevisionen/kommunikation-och-media/nyhetsarkiv/2023-11-08-riksrevisionen-granskar-avhopp-fran-hogskolan.html> (hämtad 2024-05-29)

Universitetskanslersämbetets statistikdatabas (2024). Andel examinerade inom normalstudietid 2022/23.

<https://www.uka.se/integrationer/hogskolan-i-siffror/statistik?statq=https://statistik-api.uka.se/api/totals/83> (hämtad den 2024-05-22)

Bilaga 1 – Bedömningar av arbetsmarknadsläget

Tabell 8. Bedömningar av arbetsmarknadsläget i olika undersökningar och prognoser.

Examen som berörs	SCBs Arbetskraftsbarometern		SCBs Trender och Prognoser 2023		Arbetsförmedlingens yrkesbarometern		Socialstyrelsens arbetsmarknadsenkäter		Skolverkets lärarprognos 2021	
	Andel arbetsgivare som angav brist 2022	Andel arbetsgivare som angav brist 2023	Bedömning av dagens arbetsmarknads läge (utifrån Arbetskraftsbarometern 2022)	Skilnad efterfrågan 2040 (antal)	Rekryterings-situation våren 2024 (nulägesbild)	Jobbmöjligheter våren 2024 (nuläges bild)	Antal regioner som angav brist 2021	Antal regioner som angav brist 2022	Skilnad beräknad examination - behov av examineerade 2035 (antal)	
Hälsa- och sjukvårdsområdet										
Apotekarexamen ^c	39	20	Balans	Väst överskott	Kombination ^a	Stora	17	5		
Arbetsläraexamen	62	51	Brist	Brist	Kombination ^a	Stora	10	14		
Barmomskeexamen	81	71	Brist	Brist			21	21		
Biomedicinska analytikerexamen	80	72	Brist	Brist	-1 600	Stora	20	20		
Fysioterapeutexamen	72	67	Brist	Brist	-710	Stora	11	15		
Läkarexamen	33	41	Brist	Balans						
Läkare utan specialisationskompetens					Balans	Medels stora	2	3		
Läkare med specialisationskompetens					Kombination ^a	Stora	21	21		
Psykologexamen	22	33	Brist	Balans						
Receptarläkarexamen ^c	84	80	Brist	Brist	Balans	Medels stora	19	19		
Röntgenläkarexamen	97	91	Brist	Brist	Kombination ^b	Stora	0	1		
Sjuksköterskeexamen	85	71	Brist	Brist	Brist	Stora	21	21		
Specialistsjuksköterska, samtliga inriktningar					-6 220 / -2 500 ^d	Stora	18	21		
Anestesi, intensiv, operation, ambulans	85	89	Brist	Brist						
Barn och ungdom	77	74	Brist	Balans						
Dis t r i k s k ö t e r s k a	71	80	Brist	Brist	-2 590					
Psykiatrisk vård	92	94	Brist	Brist	-230	Kombination ^a	Stora			
Tandhygienistexamen	88	82	Brist	Brist	-530	Kombination ^b	Stora	17	19	
Tandläkarexamen	59	64	Brist	Balans		Kombination ^a	Stora	18	17	
Lärar- och förskolläraområdet										
Förskolläroexamen	60	44	Brist	Vis s brist	-6 600	Kombination ^a	Stora		-3 823	
Grundläroexamen	49	22	Brist	Vis s brist		Balans	Medels stora			
Av F-3 och 4-8	84	67	Brist	Balans	-11 800				3 683 / -3743	
Fritidshem	65	70	Brist	Balans		Balans	Medels stora		1 867	
Speciallärarexamen, specialpedagogexam										
Speciallärarexamen										
Specialpedagogexamen										
Yrkesläroexamen	80	80	Brist	Sbr brist	-6 070	Kombination ^a	Stora		28	
Ämnesläroexamen					-13 290				2 301	
Grundskolas åk 7-9									-5 634	
Gymnasieskolan										
Övriga områden										
Veterinärexamen	87	71	Brist	Brist		Kombination ^b	Stora		-15 706	
									8 526	

^a Rekryteringsvårigheter samtidigt som arbetslösheten och/eller andelen deltidssarbetande och/eller andelen som lämnar yrket är hög.

^b Rekryteringsvårigheter samtidigt som det är många som arbetar deltid i yrket.

^c För apotekare och receptarier är den samlade bedömningen att arbetsmarknadsläget för farmaceuter blir relativt balanserat på sikt.

^d För att täcka bristen på specialistsjuksköterskor behövs 2 500 grundutbildade sjuksköterskeexaminerade.

Tabell 9. Prognostiserat antal examina på nationell nivå 2025–2028, utifrån uppgifter i SCB:s *Trender och Prognoser 2023*³³

Utbildningsgrupp	Examen	Antal examina 2025–2028 ^a
Hälsa- och sjukvårdsområdet		
75A Apotekarutbildning	Apotekarexamen	900
75B Arbetsterapeututbildning	Arbetsterapeutexamen	1 570
75M Barnmorskeutbildning	Barnmorskeexamen	1 380 ^b
75D Biomedicinsk analytikerutbildning	Biomedicinsk analytikerexamen	1 260
75L Fysioterapeututbildning	Fysioterapeutexamen	2 180
75HT Läkarutbildning	Läkarexamen	6 000
35P Psykologutbildning	Psykologexamen	2 420
75J Receptarieutbildning	Receptarieexamen	770
75R Röntgensjuk-sköterskeutbildning	Röntgensjuksköterskeexamen	710
75N Sjuksköterskeutbildning, grundnivå	Sjuksköterskeexamen	17 070 ^b
75S Specialistsjuksköterskeutbildning: Samtliga inriktningar	Specialistsjuksköterskeexamen, samtliga inriktningar	9 380 ^b
75T Tandhygienistutbildning	Tandhygienistexamen	730
75V Tandläkarutbildning	Tandläkarexamen	1 230
Läro- och förskolläroområdet		
15B Förskolläroutbildning	Förskolläroexamen	9 070
15G Grundläroutbildning, årskurs F–3 och 4–6/15F Grundläroutbildning, fritidshem	Grundläroexamen, samtliga inriktningar	11 880
15S Specialläro- och specialpedagogutbildning	Specialläroexamen och specialpedagogexamen	3 830
15V Yrkesläroutbildning	Yrkesläroexamen	1 630
15HP Ämnesläroutbildning	Ämnesläroexamen	11 700
Övriga områden		
65V Veterinäroutbildning	Veterinäroexamen	320

^a Uppgifterna baseras på läsårsgenomsnitt för läsåren 2024/25 till och med 2028/29. Det årliga genomsnittet har sedan summerats till en fyraårsperiod för att motsvara 2025–2028. SCB räknar på det totala antalet utbildade. För läroexamen finns t.ex. äldre läroexamen med olika inriktningar. Antalet äldre läroexamen som beräknas utfärdas har fördelats mellan övriga läroexamen utifrån inriktning.

^b I beräkningarna i UKÄ:s rapport har vi korrigerat framskrivningen av antalet utfärdade barnmorskeexamen, sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen utifrån att vissa enskilda utbildningsanordnare inte ingår i underlaget om mål för antal examina.

³³ Statistikmyndigheten SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023. Befolkning, utbildning, arbetsmarknad - med sikte på år 2040.*

Bilaga 2 – Mall för lärosätens respons

Informationsblad (Excel)

Mål för antal examina 2025–2028 UKÄ:s beräkningar och lärosätets bedömning av målnivåer

Gör så här

Vi önskar att ni fyller i svaren för samtliga berörda utbildningar vid ert lärosäte i **ett** samlat dokument.

1. Välj lärosäte i listan längst ned på denna sida

2. Nu visas ert lärosätes beräknade antal examina och prognostiserade examinationsbehov i flikarna för respektive utbildning

Med **beräknat antal examina** menas en framskrivning av hur många examina UKÄ uppskattar att ert lärosäte kommer utfärda totalt åren 2025–2028.

Med **prognostiserat examinationsbehov** menas det antal examina som ert lärosäte uppskattas skulle behöva utfärda för att möta arbetsmarknadens efterfrågan på sikt enligt SCB:s Trender och prognoser.

Observera att det beräknade antalet examina och prognostiserade examinationsbehovet i vissa fall kan ligga nära varandra. Det gäller till exempel barmorskeexamen och röntgensjuksköterskeexamen. Eftersom prognoser alltid innefattar en osäkerhet är vi ändå intresserade av era bedömningar och svar på frågorna även för dessa utbildningar.

UKÄ:s beräkningar beskrivs i fliken "Beskrivning av beräkningar"

3. Fyll i er bedömning av beräknad examination samt möjlig målnivå för respektive utbildning

Uppgifterna fylls i i cell B16 samt D16 för var och en av de utbildningar som bedrivs vid ert lärosäte (se flik "Sammanställn. utb. & lärosäten").

Gula och blå rutor ska fyllas i, grå rutor summeras automatiskt. I rutorna för antal examina ska ni endast ange siffror.

4. Besvara frågorna i anslutning till varje utbildning

Fråga a–c besvaras i gula och blå rutor. Skriv gärna så kortfattat som möjligt.

5. Fyll i eventuella övriga kommentarer om mål för antal examina i fliken "Övriga kommentarer"

6. Namnge det samlade dokumentet med "[Lärosätets namn]_mål" och skicka per e-post till julia.elenas@uka.se efter dialogseminariet, dock senast den 22 april 2024.

En sammanställning av era svar finns i den sista fliken i dokumentet.

Vid frågor, kontakta julia.elenas@uka.se eller mikael.arnhage@uka.se.

Välj lärosäte i rullista nedan:

(Välj!)

Exempel: mall för ämneslärarexamen för ett lärosäte

Valt lärosäte (se förstasidan)

Ämneslärarexamen				
	Beräknat antal examina 2025–2028, totalt	Beräknat antal examina, genomsnitt per år 2025–2028, totalt	Prognostiserat examinationsbehov 2025–2028, totalt	Prognostiserat examinationsbehov, genomsnitt per år
Från UKÄ	1180	295	2110	528
	Antal examina 2025–2028, totalt	Antal examina, genomsnitt per år (räknas ut automatiskt utifrån B16)	Möjlig målnivå totalt 2025–2028	Möjlig genomsnittlig målnivå per år (räknas ut automatiskt utifrån D16)
Ert lärosätes bedömning		0		0

Examen från VAL, ULV samt äldre lärarexamina

Vi ber er ta hänsyn till samtliga ämneslärarexamina – även de som utfärdas efter kompletterande lärarutbildningar. Vi ber er också räkna med äldre lärarexamina mot motsvarande verksamhetsområde.

I beräkningen (B14) har vi inte inkluderat de som tar examen efter kompletterande lärarutbildningar och som inte först registrerats som nybörjare på ett lärarprogram. I synnerhet gäller det VAL och ULV. Vi har heller inte räknat in äldre lärarexamina. Det beror på att vi inte har tillgång till heltäckande nybörjar- och genomströmningsuppgifter för dessa utbildningar per lärosäte. Det betyder att vi kan ha underskattat det beräknade antalet examina 2025–2028 för vissa lärosäten.

a) Om ert lärosätes bedömning av **antal examina 2025–2028 (B16)** skiljer sig väsentligt från UKÄ:s beräkning (B14), beskriv vad ni baserar er bedömning på:

b) Motivera ert lärosätes bedömning av **möjlig målnivå 2025–2028 (D16)**?

c) Om det finns åtgärder som **ert lärosäte** behöver vidta för att ni ska nå er möjliga målnivå under perioden 2025–2028 (D16), beskriv gärna åtgärderna här:

Exempel: mall för sjuksköterskeexamen för ett lärosäte

Sjuksköterskeexamen

Valt lärosäte (se förstasidan)

Sjuksköterskeexamen

	Beräknat antal examina 2025–2028, totalt	Beräknat antal examina, genomsnitt per år	Prognostiserat examinationsbehov 2025–2028, totalt	Prognostiserat examinationsbehov, genomsnitt per år
Från UKÄ	610	153	740	185
	Antal examina 2025–2028, totalt	Antal examina, genomsnitt per år (räknas ut automatiskt utifrån B16)	Möjlig målnivå totalt 2025–2028	Möjlig genomsnittlig målnivå per år (räknas ut automatiskt utifrån D16)
Ert lärosätes bedömning			0	0

a) Om ert lärosätes bedömning av **antal examina 2025–2028 (B16)** skiljer sig väsentligt från UKÄ:s beräkning (B14), beskriv vad ni baserar er bedömning på:

b) Motivera ert lärosätes bedömning av **möjlig målnivå 2025–2028 (D16)**?

c) Om det finns åtgärder som **ert lärosäte** behöver vidta för att ni ska nå er möjliga målnivå under perioden 2025–2028 (D16), beskriv gärna åtgärderna här:

Bilaga 3 – Lärosätenas bedömda antal examina och möjliga målnivåer

Tabell 10. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, barnmorskeexamen.

Barnmorskeexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Karolinska institutet	276	300	24	43%
Linköpings universitet	108	110	2	4%
Mälardalens universitet	120	142	22	39%
Uppsala universitet	96	104	8	14%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	160	160		
Högskolan Dalarna	128	128		
Högskolan i Borås	70	70		
Linnéuniversitetet	70	70		
Lunds universitet	120	120		
Umeå universitet	78	78		

Tabell 11. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, biomedicinsk analytikerexamen.

Biomedicinsk analytikerexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Högskolan Kristianstad	109	125	16	20%
Karolinska institutet	212	224	12	15%
Linköpings universitet	116	120	4	5%
Uppsala universitet	150	200	50	61%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	170	170		
Linnéuniversitetet	50	50		
Malmö universitet	160	160		
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	110	110		
Umeå universitet	110	110		
Örebro universitet	120	120		

Tabell 12. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, fysioterapeutexamen.

Fysioterapeutexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Luleå tekniska universitet	250	270	20	33%
Lunds universitet	270	290	20	33%
Mälardalens universitet	170	190	20	33%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	310	310		
Karolinska institutet	402	402		
Linköpings universitet	284	284		
Umeå universitet	255	255		
Uppsala universitet	258	258		

Tabell 13. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, röntgensjuksköterskeexamen.

Röntgensjuksköterske- examen	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Lunds universitet	114	120	6	23%
Uppsala universitet	60	80	20	77%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	80	80		
Karolinska institutet	120	120		
Luleå tekniska universitet	110	110		
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	80	80		
Umeå universitet	60	60		
Örebro universitet	60	60		

Tabell 14. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, sjuksköterskeexamen.

Sjuksköterskeexamen					
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina					
Blekinge tekniska högskola	560	580	20	3%	
Högskolan i Borås	610	675	65	10%	
Högskolan i Gävle	660	700	40	6%	
Högskolan i Skövde	490	520	30	5%	
Högskolan Kristianstad	649	781	132	21%	
Högskolan Väst	620	650	30	5%	
Karolinska institutet	860	880	20	3%	
Luleå tekniska universitet	450	550	100	16%	
Lunds universitet	520	640	120	19%	
Mälardalens universitet	970	1 030	60	9%	
Uppsala universitet	760	780	20	3%	
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina					
Göteborgs universitet	720	720			
Högskolan Dalarna	520	520			
Högskolan i Halmstad	620	620			
Karlstads universitet	720	720			
Linköpings universitet	708	708			
Linnéuniversitetet	870	870			
Malmö universitet	833	833			
Mittuniversitetet	700	700			
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	670	670			
Umeå universitet	850	850			
Örebro universitet	680	680			

Tabell 15. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, specialsjuksköterskeexamen.

Specialistsjuk- sköterskeexamen	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025– 2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Blekinge tekniska högskola	80	140	60	11%
Högskolan i Borås	590	630	40	8%
Högskolan i Gävle	140	152	12	2%
Högskolan i Halmstad	150	155	5	1%
Högskolan i Skövde	170	190	20	4%
Högskolan Kristianstad	87	96	9	2%
Högskolan Väst	340	360	20	4%
Karolinska institutet	1 550	1 770	220	41%
Linnéuniversitetet	555	570	15	3%
Luleå tekniska universitet	330	340	10	2%
Mittuniversitetet	180	190	10	2%
Mälardalens universitet	210	300	90	17%
Uppsala universitet	610	630	20	4%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	720	720		
Högskolan Dalarna	190	190		
Karlstads universitet	340	340		
Linköpings universitet	472	472		
Lunds universitet	560	560		
Malmö universitet	168	168		
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	180	180		
Umeå universitet	550	550		
Örebro universitet	400	400		

Tabell 16. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, tandhygienistexamen.

Tandhygienistexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Högskolan Kristianstad	68	102	34	100%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	108	108		
Karlstads universitet	110	110		
Karolinska institutet	129	129		
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	97	97		
Umeå universitet	66	66		

Tabell 17. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, förskollärarexamen.

Förskollärarexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Högskolan i Borås	368	510	142	25%
Högskolan i Gävle	400	420	20	4%
Högskolan i Halmstad	256	312	56	10%
Högskolan Kristianstad	378	400	22	4%
Karlstads universitet	500	550	50	9%
Linnéuniversitetet	500	560	60	11%
Luleå tekniska universitet	245	305	60	11%
Mälardalens universitet	500	510	10	2%
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	335	354	19	3%
Södertörns högskola	1 000	1 040	40	7%
Uppsala universitet	345	365	20	4%
Örebro universitet	170	240	70	12%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	880	880		
Högskolan Väst	211	211		
Linköpings universitet	375	375		
Malmö universitet	825	825		
Mittuniversitetet	400	400		
Stockholms universitet	848	848		
Umeå universitet	200	200		

Tabell 18. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, grundläraresexamen.

Grundläraresexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	1 050	1 070	20	2%
Högskolan i Borås	272	400	128	14%
Högskolan i Gävle	440	520	80	9%
Högskolan i Halmstad	264	332	68	8%
Högskolan Kristianstad	817	900	83	9%
Karlstads universitet	450	500	50	6%
Linnéuniversitetet	640	920	280	31%
Luleå tekniska universitet	250	280	30	3%
Mälardalens universitet	250	260	10	1%
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	460	485	25	3%
Södertörns högskola	600	700	100	11%
Uppsala universitet	685	700	15	2%
Örebro universitet	274	280	6	1%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Högskolan Dalarna	380	380		
Högskolan Väst	229	229		
Linköpings universitet	690	690		
Malmö universitet	1 225	1 225		
Mittuniversitetet	290	290		
Stockholms universitet	1 900	1 900		
Umeå universitet	340	340		

Tabell 19. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, speciallärarexamen.

Speciallärarexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Karlstads universitet	40	50	10	10%
Mälardalens universitet	350	360	10	10%
Stockholms universitet	515	580	65	62%
Umeå universitet	140	160	20	19%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	280	280		
Högskolan Kristianstad	259	259		
Linköpings universitet	200	200		
Linnéuniversitetet	120	120		
Malmö universitet	125	125		
Uppsala universitet	52	52		

Tabell 20. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, specialpedagogexamen.

Specialpedagogexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Linnéuniversitetet	160	170	10	11%
Luleå tekniska universitet	100	110	10	11%
Mälardalens universitet	135	150	15	16%
Stockholms universitet	465	515	50	53%
Örebro universitet	140	150	10	11%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	650	650		
Högskolan Kristianstad	190	190		
Linköpings universitet	225	225		
Malmö universitet	320	320		
Umeå universitet	180	180		

Tabell 21. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, yrkeslärarexamen.

Yrkeslärarexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Högskolan Kristianstad	106	120	14	3%
Karlstads universitet	160	180	20	4%
Linnéuniversitetet	130	250	120	22%
Stockholms universitet	510	910	400	72%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	250	250		
Högskolan Dalarna	240	240		
Högskolan Väst	84	84		
Linköpings universitet	115	115		
Malmö universitet	110	110		
Umeå universitet	116	116		

Tabell 22. Lärosätenas bedömningar av antalet utfärdade examina och möjliga målnivåer perioden 2025–2028, ämneslärarexamen.

Ämneslärarexamen				
	Lärosätets bedömning av antal utfärdade examina 2025–2028	Lärosätets bedömning av målnivåer för antal examina 2025–2028	Ökning i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära	Lärosätets andel (%) av ökningen i antal examina som bedömda målnivåer skulle innebära
Lärosäten vars bedömda målnivå innebär en ökning av antalet examina				
Chalmers tekniska högskola	70	85	15	1%
Gymnastik- och idrottshögskolan	370	420	50	5%
Högskolan i Gävle	160	180	20	2%
Högskolan i Halmstad	180	200	20	2%
Högskolan Kristianstad	91	100	9	1%
Karlstads universitet	720	1000	280	27%
Konstfack	136	140	4	0,4%
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	160	180	20	2%
Kungl. Tekniska högskolan	340	380	40	4%
Linnéuniversitetet	390	700	310	30%
Luleå tekniska universitet	420	530	110	11%
Lunds universitet	280	300	20	2%
Mälardalens universitet	180	200	20	2%
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	342	382	40	4%
Södertörns högskola	200	220	20	2%
Uppsala universitet	630	670	40	4%
Örebro universitet	302	315	13	1%
Lärosäten vars bedömda målnivå inte innebär en ökning av antalet examina				
Göteborgs universitet	1 600	1 600		
Högskolan Dalarna	740	740		
Högskolan i Borås	15	15		
Högskolan Väst	303	303		
Linköpings universitet	1 000	1 000		
Malmö universitet	1 175	1 175		
Mittuniversitetet	100	100		
Stockholms konstnärliga högskola	10	10		
Stockholms universitet	1 420	1 420		
Umeå universitet	548	548		

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

